

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

**SUOMEN JA TANSKAN SOTILAALLISEN KRIISINHALLINNAN
KOULUTUSJÄRJESTELMÄT**

Tutkielma

Kapteeni

Petri Oikarinen

Esiupseerikurssi 66

Maasotalinja

Huhtikuu 2014

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

Kurssi Esiupseerikurssi 66	Linja Maasotalinja
Tekijä Kapteeni Petri Oikarinen	
Opinnäytetyön nimi Suomen ja Tanskan sotilaallisen kriisinhallinnan koulutusjärjestelmät	
Oppiaine, johon työ liittyy Johtamistaito	Säilytyspaikka Maanpuolustuskorkeakoulun kurssikirjasto
Aika Huhtikuu 2014	Tekstisivuja 33 Liitesivuja 9
TIIVISTELMÄ <p>Tutkielman tarkoituksena on selvittää millaista kriisinhallintajoukkojen koulutusta annetaan Suomessa ja Tanskassa. Tavoitteena on tutkia, miten kriisinhallintakoulutus on järjestetty ja miten ne eroavat toisistaan. Tutkielman maissa on käytössä erilainen maanpuolustusjärjestelmä ja -velvollisuus. Suomessa on käytössä yleinen asevelvollisuus, kun taas Tanskassa on valikoiva asevelvollisuus. Suomessa painopisteenä on kokonaismaanpuolustus ja Tanskassa taas kansainvälinen kriisinhallinta. Tutkielman tarkoituksena ja tavoitteena on tutkia eroavaisuuksia kriisinhallintakoulutuksenjärjestelyissä ja pohtia niiden heikkouksia ja vahvuuksia.</p> <p>Tutkielma on kvalitatiivinen tutkimus ja tutkimusmenetelmänä on vertaileva tutkimusmenetelmä. Vertailevalla tutkimuksella tarkoitetaan tutkimusstrategiaa, jossa hahmotetaan valittujen tapauksien, Suomen ja Tanskan sotilaallisten kriisinhallintajärjestelmien, yhtäläisyyksiä ja eroja. Tutkittavaan aiheeseen perehdytään ensisijaisesti asiakirjojen ja dokumenttien sisällönanalyysin avulla. Lähdemateriaalina on käytetty pääsääntöisesti julkaisuvapaata aineistoa. Aiheeseen liittyviä asiakirjoja, normeja, raportteja ja lehdistökatsauksia on saatavilla Tanskan osalta hyvin rajallisesti. Loppuvertailussa on käytetty hyväksi SWOT – analyysiä (S= Strength, W= Weaknesses, O=Opportunities, T= Threats), jossa kriisinhallintakoulutusjärjestelmän vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat on lajiteltu.</p> <p>Suurimmat eroavaisuudet muodostuvat koulutuksen rakenteessa ja sen toteuttamisessa. Tanskan malli on rakennettu selkeästi palvelemaan kriisinhallintakoulutusta ja Suomen vain osittain. Kriisinhallintakoulutus on Tanskassa päätehtävä ja kokonaisuus on rakennettu kriisinhallintakoulutusjärjestelmän ympärille siten, että resurssit ja toiminta kohdistetaan kriisinhallintajoukkoihin. Tanskassa kriisinhallintajoukot muodostavat ytimen ja alueen, jota kokonaismaanpuolustus ja politiikka tukevat. Suomessa kriisinhallintajoukkojenkoulutusjärjestelmä toimii maanpuolustuksen osa-alueena, mutta se ei muodosta pääosaa kokonaismaanpuolustuksessa. Koulutuksen järjestelyt ja toiminta ovat vahvasti riippuvaisia operaatioista ja tehtävistä, joita poliittinen suunnittelu ohjaa. Vahvuudeksi Tanskan järjestelmälle muodostuu NATO-jäsenyys, taisteluosastokeskeisyys ja kriisinhallintakoulutuksen kokonaisjärjestelyt. Suomen vahvuudeksi muodostuu kustannustehokkuus, joustavuus ja henkilöstön suuri rekrytointipohja.</p> <p>Molempien maiden kriisinhallintakoulutusjärjestelmät on rakennettu palvelemaan omia puolustuspoliittisia ja maanpuolustuksellisia näkökohtia. Keskinäinen vertailu on hankalaa, koska mailla on selkeästi eri tavoitteet kriisinhallintakoulutuksen järjestelyissä. Kriisinhallintakoulutusjärjestelmät palvelevat kuitenkin kummankin maan nykyisiä tarpeita asetetut poliittiset tavoitteet huomioiden.</p>	
AVAINSANAT sotilaskriisinhallinta, kriisinhallintakoulutus, kriisinhallinta, koulutusjärjestelmä	

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	1
1.1 Tutkielman tausta ja lähtökohdat.....	2
1.2 Aikaisemmat tutkimukset.....	3
1.3 Tutkimuskysymykset.....	3
1.4 Tutkimusmenetelmät	4
1.5 Tutkimusaineiston esittely	5
1.6 Pohjoismaiden sotilaskriisinhallinnan koulutusjärjestelmät ja ympäristöt	6
2. SUOMEN SOTILASKRIISINHALLINNAN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ	
2.1 Suomalaisen sotilaskriisinhallinnan rakenne.....	8
2.2 Suomalainen sotilaskriisinhallintakoulutus	11
3. TANSKAN PUOLUSTUSVOIMAT JA TANSKALAISEN SOTILASKRIISINHALLINNAN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ	
3.1 Tanskalaisen puolustusjärjestelmän rakenne.....	14
3.2 Tanskalainen peruskoulutuskausi, osa sotilaallista kriisinhallintakoulutusta.	16
3.3 Tanskalainen sotilaskriisinhallinta koulutus.....	17
3.4 Tanskalaisen taisteluosaston koulutusrakenne	18
3.5 Tanskan sotilaskriisinhallintakoulutuksen ja arviointijärjestelmän tausta	20
4. SOTILAALLISTEN KRIISINHALLINTAJÄRJESTELMIEN VERTAILU	
4.1 Suomen sotilaallisen kriisinhallintakoulutusjärjestelmän positiiviset edut	22
4.2 Suomen sotilaallisen kriisinhallintakoulutusjärjestelmän heikkoudet	24
4.3 Tanskan sotilaallisen kriisinhallintakoulutusjärjestelmän positiiviset edut	26
4.4 Tanskan sotilaallisen kriisinhallintakoulutusjärjestelmän heikkoudet	28
5. JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	30

LÄHTEET

LIITTEET

SUOMEN JA TANSKAN SOTILAALLISEN KRIISINHALLINNAN KOULUTUSJÄRJESTELMÄT

1. JOHDANTO

Tutkielma käsittelee sotilaallisen kriisinhallinnankoulutusta ja järjestelyjä pohjoismaissa. Tutkielma on rajattu käsittelemään joukkokohtaista kriisinhallintakoulutusta. Sotilaallisen kriisinhallintakoulutuksen yksittäisten johtajien asiantuntijakoulutus ei kuulu tutkielman painopisteeseen. Tutkielma painottuu suomalaisen ja tanskalaisen kriisinhallinnan koulutusjärjestelmiin. Tulevaisuudessa Suomen asevelvollisuusjärjestelmä voisi näyttää Tanskan kaltaiselta, jossa ainoastaan valikoitunut osa ikäluokasta edelleen suorittaa asepalveluksen.

Tutkielman tarkoituksena on selvittää, miten kriisinhallintajoukkojen koulutusta annetaan Suomessa ja Tanskassa. Miten koulutusjärjestelmät eroavat toisistaan, mitä niistä voidaan oppia ja miten niitä voitaisiin kehittää? Voisiko Suomen sotilaallinen kriisinhallintakoulutus olla tulevaisuudessa samanlainen kuin Tanskalla? Ruotsalaisen ja norjalaisen kriisinhallintakoulutusjärjestelmän jouduin jättämään tutkielmasta pois, Yhteydenotot Ruotsin ja Norjan yhteysupseereihin ei tuottanut sellaisia tuloksia, materiaalia tai lähteitä, joita olisin voinut hyödyntää tässä tutkielmassa. Lähdemateriaalia oli kertynyt aikaisemmasta kriisinhallintaoperaatiostani, mutta sen ajantasaisuus ja todenmukaisuus osoittautuivat haasteelliseksi. Myös julkiset lähteet ja verkkoaineisto Ruotsin tai Norjan sotilaallisesta kriisinhallintakoulutuksesta osoittautuivat liian suppeiksi ja riittämättömiksi vertailevaan tutkimukseen saatika siitä tehtäviin johtopäätöksiin.

Tutkielmassa keskitytään laajemmin tanskalaiseen asevelvollisuusjärjestelmään, sen tilanteeseen ja taustoihin. Oletettavaa on, ettei lukijalla välttämättä ole selkeää tai riittävä käsitystä siitä, millainen on Tanskan Puolustusvoimien nykytilanne ja sen kriisinhallintakoulutuksen taustat. Yleinen tietoisuus Tanskan Armeijasta on heikompaa kuin Ruotsin Armeijasta, johon usein vertailua suoritetaan.

1.1 Tutkielman tausta ja lähtökohdat

Pohjoismaisella sotilaskriisinhallintakoulutuksella on pitkät perinteet, mutta valtioiden järjestelmät ja lähtökohdat eroavat toisistaan. Tanska ja Norja ovat NATO-maita, joissa vain osa ikäluokasta suorittaa asevelvollisuuden. Islanti kuuluu NATO:on, mutta sillä ei ole omaa armeijaa. Ruotsi on edelleen liittoutumaton ja lopetti yleisen asevelvollisuuden vuonna 2010. Ruotsin puolustusvoimat ovat kokeneet lyhyessä ajassa nopean rakennemuutoksen. Koulutusjärjestelmä ja rakennemuutokset ovat osaltaan vielä kesken. Muutokset alkoivat portaittain vuonna 2010 valikoivan asevelvollisuuden lakkauttamisella ja siirtymisellä ammattiarmeijaan.¹

Tanskan armeijalla on osittainen ammattiarmeija. Asevelvollisuus koskee kaikkia asepalvelukseen kykeneviä miehiä, mutta ainoastaan osa heistä arvotaan palvelukseen kutsunnoissa. Normaali palvelusaika on neljä kuukautta ja mikäli henkilö ei halua suorittaa asevelvollisuutta, on vaihtoehtona siviilipalvelus (kansalaispalvelus), joka sekin kestää neljä kuukautta. Vuosittain noin 30 prosenttia asevelvollisuusiän saavuttavista miehistä astuu palvelukseen. Tanska on osallistunut aktiivisesti kriisinhallintaan ja sotatoimiin Irakissa (2003), entisen Jugoslavian alueella (1994–) ja Afganistanissa (2001–). Tällä hetkellä Tanskan kriisinhallintaoperaatioista suurimmat ovat kaksi jälkimmäistä, joista Tanska on suunnitelman mukaan vetäytymässä pois muutaman vuoden sisällä. Tanskalla on varsin laaja kokemus kriisinhallintaoperaatioista ja ennen kaikkea taistelujoukkojen käyttämisestä.²

Suomi on liittoutumaton maa, jossa on käytössä yleinen asevelvollisuus. Myös Puolustusvoimien rakenneuudistus on saatu käynnistettyä ja toimeenpannaan vuonna 2015. Suomi on ollut aktiivinen toimija kriisinhallinnassa, mutta ei kuitenkaan omaa suurta kokemusta käyttää nykyaikaisia taistelujoukkoja kriisinhallintaoperaatioissa.³ Operaatioihin lähetettävät osastot tai joukot eivät yleensä muodosta taisteluosastokokonaisuutta. Kriisinhallintajoukko muodostetaan operaation asettamien vaatimuksien mukaan, jonka muodostamiseen vaikuttavat merkittävästi asetetut määrärahat ja poliittinen ohjaus, jotka määrittävät suurelta osin sen, miten operaatioon osallistutaan ja millä vahvuudella. Organisaatio joudutaan muodostamaan usein erikseen, ottaen huomioon asetetut resurssit ja henkilöstö. Päätös Suomen osallistumisesta sotilaalliseen kriisinhallintatehtäviin tehdään ulko- ja turvallisuuspolitiikan lähtökohdista, joiden

¹ Asevelvollisuus lakkautetaan Ruotsissa. Helsingin Sanomat 16.6.2009

² NATO:n viralliset internet sivut: <http://www.aco.nato.int/page12730928.aspx>

NATO ACO (Allied Command Operations) sivut: www.aco.nato.int: Home / News / Fact Sheets / NATO Nations / Denmark

³ Suomen Rauhanturvaajaliitto r.y. (2010). Suomen Rauhanturvaajaliitto 1968-2008. Tampere: 2010.

tavoitteena on saada johtotehtäviä sekä käyttää olemassa olevia joukkorekisterin joukkoja.⁴ Puolustusvoimien operaatioihin asettamia joukkoja kehitetään entistä enemmän koulutus-, neuvonta- ja tukitehtäviin kriisialueilla.⁵

Suomen ja Tanskan taustat ovat hyvin erilaiset ja puolustuksen lähtökohdat eroavat toisistaan. Vaikuttavatko taustat tai maiden asevelvollisuusjärjestelmät, liittoutumattomuus tai liittoutuminen sotilaallisten kriisinhallintajoukkojen koulutukseen? Mitä hyötyjä tai haittoja erilaisilla lähtökohdilla ja järjestelmillä on sotilaallisten kriisinhallintajoukkojen koulutuksessa?

Tutkielman tavoitteena on sotilaskriisinhallintajoukkojen koulutus ja sen rakentuminen kahden erilaisen, mutta osittain samanlaisen, puolustusjärjestelmän maassa. Tutkielmassa tarkastellaan Suomen ja Tanskan kriisinhallintakoulutusta asiakirjojen sisällönanalyysin avulla.

1.2 Aikaisemmat tutkimukset

Suomen ja Tanskan sotilaallisen kriisinhallinnan koulutusjärjestelmistä ei ole tehty aikaisemmin vertailevaa tutkimusta. Aikaisemmat suomalaiset tutkielmat painottuvat kriisinhallintakoulutuksen järjestelyihin, ei niinkään kriisinhallintajoukkojen koulutukseen. Myöskään tutkimusta pohjoismaiden joukkokoulutusjärjestelmistä ei ole tehty. Toinen lähtökohta tutkielmalle on ollut kansainvälisen kriisinhallinnan ympäristömuutokset ja niiden vaikutus suomalaiseen kriisinhallintaan.

1.3 Tutkimuskysymykset

Tutkielman päätutkimuskysymyksenä on:

Miten Suomen ja Tanskan sotilaskriisinhallintajoukkojen koulutusjärjestelmät eroavat toisistaan?

Päätutkimuskysymystä tukevia alakysymyksiä ovat:

- Millainen sotilaskriisinhallinnan koulutusjärjestelmä on Suomessa ja Tanskassa?
- Miten Suomen ja Tanskan kriisinhallintajoukkojen koulutus on järjestetty?

⁴ Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka 2012. Valtioneuvoston selonteko. Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 5/2012. S.81-82

⁵ HE 112/2013 vp. Hallituksen esitys Eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2014. Pääluokka 27 Puolustusministeriön hallinnonala. 30. Sotilaallinen kriisinhallinta. S.237

- Miten Suomi voisi hyötyä tai oppia ammattiarmeijan sotilaskriisinhallinnan joukkokoulutuksesta tai koulutusjärjestelmistä?
- Mitä Suomi voisi oppia Tanskan kriisinhallintajoukkojen koulutusjärjestelmästä?

Johtopäätöksissä keskitytään vastaamaan alakysymyksiin ja analysoidaan järjestelmien suurimmat heikkoudet ja vahvuudet. Tavoitteena on tuoda esille mahdolliset kehittämiskohteet tai jopa havaitut epäkohdat.

1.4 Tutkimusmenetelmät

Tutkielman lähestymistapana on kvalitatiivinen tutkimus ja tutkimusmenetelmänä vertaileva tutkimusmenetelmä. Vertailevalla tutkimuksella tarkoitan tutkimusstrategiaa, jossa hahmotetaan valittujen tapauksien, Suomen ja Tanskan sotilaallisten kriisinhallintajärjestelmien, välisiä yhtäläisyyksiä ja eroja.⁶ Tutkittavaan aiheeseen perehdytään ensisijaisesti asiakirjojen ja dokumenttien sisältöanalyysin avulla.⁷ Sisällön analyysin avulla tutkitaan lähinnä kielellistä aineistoa, jossa tutkija pyrkii erilaistensisällöllisten luokittelujen avulla analysoimaan tutkittavaan ilmiöön liittyviä sisältöjä ja rakenteita. Tanskan osalta käytetään avoimia ja julkaisuvapaita lähteitä, koska rajoitettu saatika salaisen materiaalin saaminen toisesta maasta on erittäin hankalaa, byrokraatista ja jopa mahdotonta.

Aiheeseen liittyviä asiakirjoja, normeja, raportteja ja lehdistökatsauksia on saatavilla Tanskan osalta vain rajallisesti. Asiakirjoja oli käännettynä yllättävän paljon englannin kielellä ja useat internet-sivustot olivat vaihtoehtoisesti myös englannin kielellä.

Loppuvertailussa käytetään apuna SWOT-analyysiä (S= Strength, W= Weaknesses, O=Opportunities, T= Threats).⁸ Analyysissä sijoitettiin suomalaisen kriisinhallintakoulutusjärjestelmän vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat omiin laatikoihin. Samalla tavalla toimittiin myös Tanskan osalta. SWOT-analyysia sopii hyvin tämän tyyppiseen tutkielman tarkasteluun.

⁶ Vertaileva tutkimus. Jyväskylän Yliopisto.

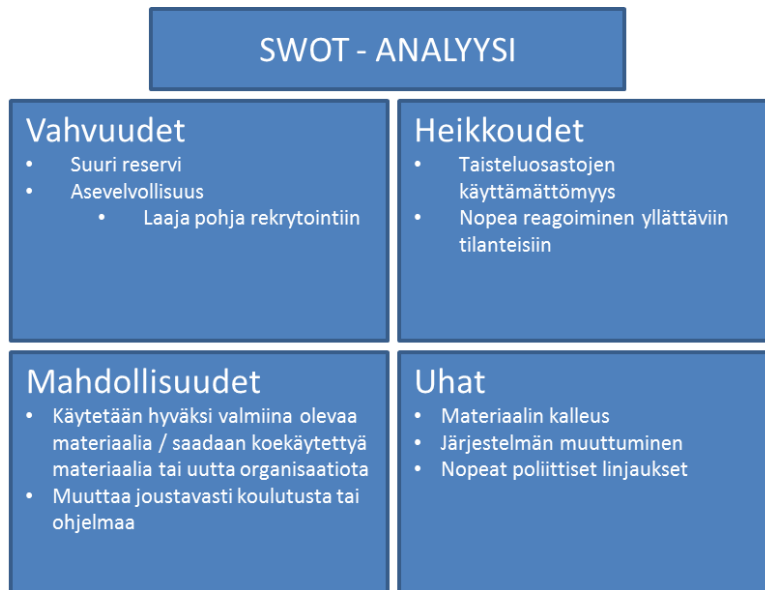
<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/vertaileva-tutkimus>

⁷ KVALITATIIVINEN SISÄLLÖNANALYYSI.

http://www.academia.edu/589363/Kvalitatiivinen_sisallon_analyysi

⁸ SWOT-analyysi. Opetushallitus.

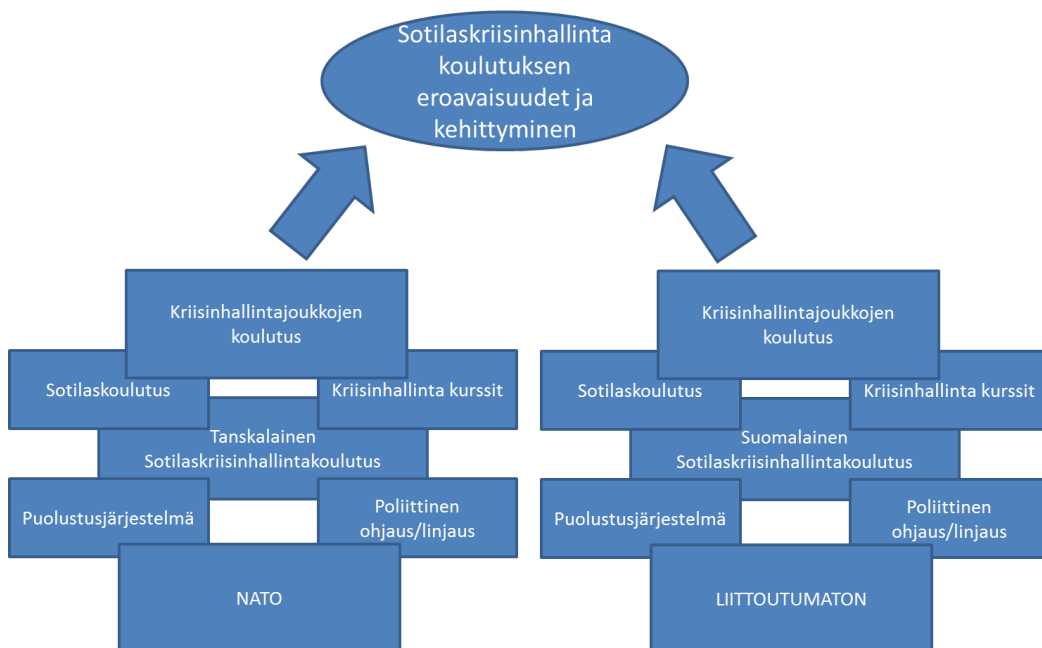
http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/laadunhallinnan_tuki/wbl-toi/menetelmia_ja_tyovalineita/swot-analyysi

Kuva 1: Esimerkki: SWOT-analyysi.

1.5 Tutkimusaineiston esittely

Lähdemateriaalina käytettiin aikaisempia tutkimustöitä sekä vuonna 2013 ilmestynyttä Puolustusvoimien sotilaallisen kriisinhallinnan konseptia (AJ13669). Tanskan armeijan osalta lähdemateriaalina käytetään Tanskan Puolustusvoimien ja puolustusministeriön internet-sivustoilta löytyviä virallisia asiakirjoja, oppaita ja materiaalia. Lisäksi tutkielmaa täydennetään Tanskan Puolustusvoimien Operatiivisen Esikunnan lähettämällä esittelymateriaalilla.

Kuva 2: Suomen ja Tanskan sotilaallisen kriisinhallinnan koulutusjärjestelmän viitekehys.

1.6 Pohjoismaiden sotilaskriisinhallinnan koulutusjärjestelmät ja ympäristöt

Pohjoismaiden kriisinhallintajoukkojen koulutusjärjestelmät eroavat toisistaan. Suurimman eroavaisuuden muodostaa yleinen asevelvollisuus, joka on Pohjoismaissa kokonaisvaltaisesti käytössä ainoastaan Suomessa. Tanskan, Norjan ja Ruotsin osittaisten tai kokonaisvaltaisten ammattiarmeijojen koulutusrytmi ja valmistautuminen operaatioon suunnitellaan usein yhden joukon ympärille. Ammattiarmeijassa joukon on omattava sama suorituskky sekä kotimaassa että ulkomailla. Ruotsi on vielä osittain siirtymävaiheessa ammattiarmeijaan ja kaikilla sen joukko-osastoilla ei ole vielä tarvittavaa kykyä ja kapasiteettia. Ammattiarmeijassa suorituskky rakennetaan pääsääntöisesti joukon ympärille, joka on yleensä joukko-osasto riippuen tehtävän laajuudesta ja vaativuudesta. Joukko-osasto muodostaa päärungon tai osaston operaatioissa. Mahdolliset täydennykset ja tarvittava erikoishenkilöstö täydennetään vapaaehtoisilla tai muiden joukko-osastojen henkilökunnalla. Asevelvollisuusarmeijan kriisinhallintajoukon päärungon muodostaa henkilökunta, jota täydennetään reserviläisillä. Kokoonpano muodostetaan operaation vaatimusten ja resurssien mukaan. Ammattiarmeijan päärungon muodostaa rauhanajan joukko-osasto. Asevelvollisuusarmeijalla päärunko muodostetaan tapauskohtaisesti ja käytettävissä olevien resurssien mukaan.

Sotilaallinen kriisinhallintakoulutus ja toimintaympäristö ovat muuttuneet entistä vaativammaksi ja monipuolisemmaksi.⁹ Kansainvälinen sotilaallinen kriisinhallinta keskittyy nopeaan toimintaan ja laaja-alaisten turvallisuusuhkien torjuntaan. Uudet operaatiot perustetaan pääsääntöisesti kehittymättömän infrastruktuurin alueille, joka asettaa erityisvaatimuksia joukkojen koulutukselle, kalustolle, materiaalille ja toimintatavoille. Sotilaallisen kriisinhallinnan vaatimukset kasvavat entisestään kriisien ja konfliktien ollessa yhä moniulotteisempia. Näihin uhkisiin ja vaatimuksiin koulutusjärjestelmien tulee vastata.¹⁰

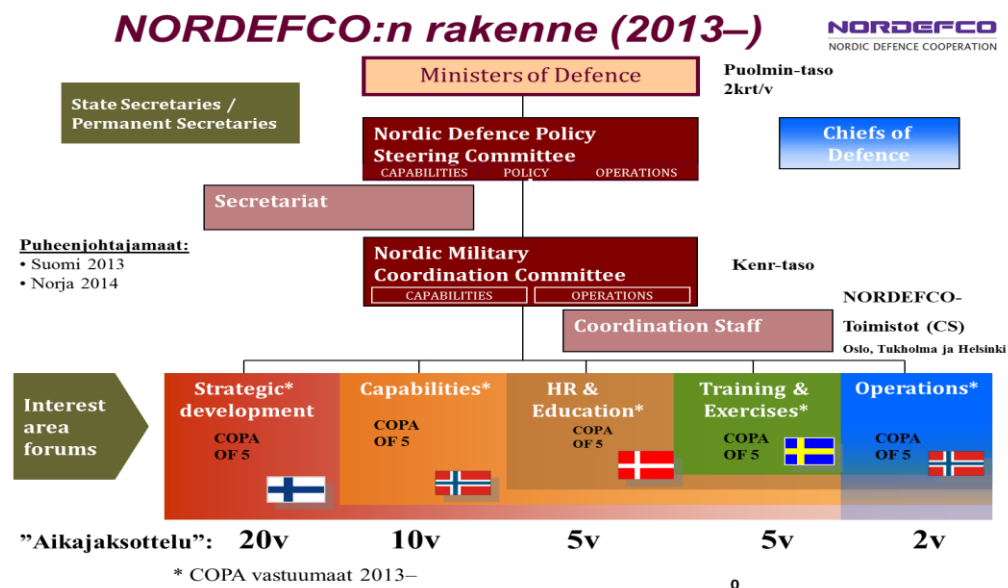
Viimeisten vuosikymmenten aikana myös oikeudelliset kysymykset ja niiden merkitys ovat korostuneet voimakkaasti kriisinhallintaoperaatioissa. Kriisinhallintaoperaatiot ovat oikeudellisesti tarkoin säädettyjä ja rajoitettuja operaatioita, sillä ne toteutetaan pääsääntöisesti toisen suvereenin valtion tai valtioiden alueilla. Operaatioiden aktiivinen luonne on tuonut lisävaatimuksia koulutuksen suunnitteluun, valmisteluun ja toteuttamiseen.¹¹ Myös toiminta-alueilla tapahtuvia tilanteita tarkastellaan entistä enemmän oikeudellisista näkökulmista.

⁹ Kriisinhallinnan toimintaympäristö 2030 tutkimus (PESUUNNOS)

¹⁰ Turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteko 2012. Kriisinhallinnan toimintaympäristöt, s.53-54

¹¹ Lundelin, Mika (toim.) 2008. Johdatus sotilaslakimiehen toimintaan kriisinhallintaoperaatioissa. MPKK, Johdattamisen laitos.

Suomen ja Ruotsin liittyttyä NATO:n rauhankumppanuusohjelmaan vuonna 1994, perustettiin Pohjoismainen aseistamisyhteistyö (NORDAC) kehitys- ja hankintaohjelmien koordinoimiseksi. Kehitystä jatkettiin perustamalla vuonna 1997 (NORDCAPS) koordinoimaan Pohjoismaiden rauhanturvaamisjärjestelyjä. Samana vuonna Islanti liittyi mukaan. Vuonna 2007 yhteistyötä täydennettiin ja tiivistettiin NATO:n ja EU:n kanssa, muodostettiin NORDSUP ja samalla mukaan toimintaan liittyivät Tanska ja Norja. Edistääkseen pohjoismaista puolustusyhteistyötä Tanska, Suomi, Islanti, Norja ja Ruotsi allekirjoittivat yhteistoimintasopimuksen vuonna 2009 NORDEFECO:sta luoden perustan pohjoismaiselle puolustusyhteistyölle. Samalla määritettiin jäsenmaiden vastuualueet ja NORDEFECO:n rakenne. Kukin Pohjoismaista on keskittynyt omalle erikoisalueelleen ja vastaa osa-alueen koulutuksesta ja kurssitarjonnasta.¹²

Kuva 3: NORDEFECO:n rakenne.¹³

¹² NORDEFECO. From Wikipedia, the free encyclopedia.
<http://en.wikipedia.org/wiki/NORDEFECO>.

¹³ EUK66oppituntimateriaali, 2013. Materiaali on tekijän hallussa.

2. SUOMEN SOTILASKRIISINHALLINNAN KOULUTUSJÄRJESTELMÄT

2.1 Suomalaisen sotilaskriisinhallinnan rakenne

Suomen kansainväliset valmiusjoukot ovat maavoimapainotteiset ja kansainvälisten joukkojen joukkorekisteri on kehitetty pääsääntöisesti Bosnia-Hertsegovinan (Stabilization Force, SFOR) ja Kosovon operaation (Kosovo Force, KFOR) kokemusten näkökohdista. Tulevaisuudessa kriisinhallintaoperaation kyky ei ole enää mahdollisesti riittävä, vaan tarvitaan ennen kaikkea joukkoja ja suorituskykyä, jotka pystyvät nopeasti lähtemään kriisialueelle ja vastaamaan vaikeisiin tilanteisiin tehokkaasti. Joukkojen on samalla pystyttävä turvaamaan ja rakentamaan oma turvallisuusympäristö.¹⁴

Suomen kansainvälisten joukkojen joukkorekisteri on noin 2500 sotilaan vahvuinen ja joukkotuotantovahvuus vuosittain on noin 100–250 sotilasta. Joukkotuotannon kierto on tällä hetkellä noin 15 vuotta, joten tuotettavien joukkojen määrä on suuri tuotantovolyymiin verrattuna. Tämä aiheuttaa tilanteen, jossa kaikkia ilmoitettuja joukkoja ei saada valmiiksi.¹⁵

Kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan Puolustusvoimat käyttää pääosin samoja joukkoja, suorituskykyä ja materiaalia kuin Suomen puolustamiseen.¹⁶ Kriisinhallintajoukot voidaan muodostaa kahdella eri tavalla, ottaen huomioon tilanteen ja käytettävissä olevat resurssit. Kriisinhallintajoukot pyritään kokoamaan ja kouluttamaan operaatioihin tilanteen vaatimalla tavalla ja muodostamaan kokoonpanosta sopivin kyseiseen operaatioon ja tehtävään.¹⁷

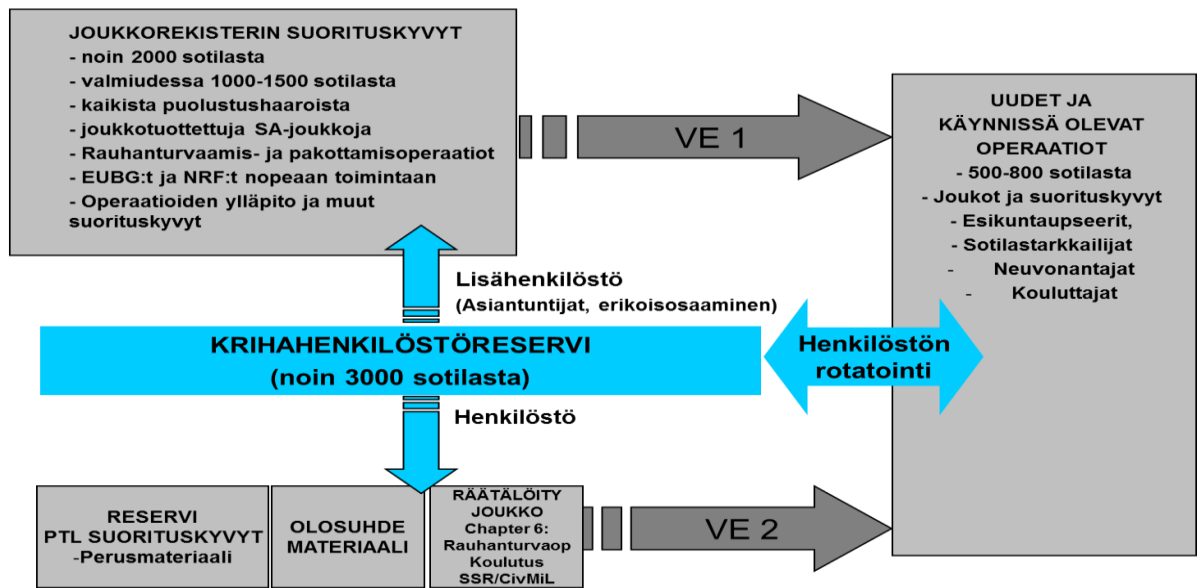
¹⁴ Kriisinhallinnan toimintaympäristö 2030 tutkimus (PESUUNNOS).

¹⁵ Puolustusvoimien sotilaallisen kriisinhallinnan konsepti 2013 (AJ13669). Vaikutukset suorituskykyjen kehittymiselle.

¹⁶ HE 112/2013 vp. Hallituksen esitys Eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2014. Pääluokka 27 Puolustusministeriön hallinnonala. 30. Sotilaallinen kriisinhallinta. S.237.

¹⁷ Puolustusvoimien sotilaallisen kriisinhallinnan konsepti 2013 (AJ13669). Sotilaallisen kriisinhallinnan periaatteet.

SUORITUSKYKYJEN KÄYTTÖPERIAATE

Kuva 4: Kriisinhallintajoukkojen muodostaminen ja käyttöperiaate (Puolustusvoimien sotilaallisen kriisinhallinnan konsepti 2013 (AJ13669) LIITE D.

Kriisinhallintajoukot sisältävät ja omaavat erityyppisiä joukkoja ja suorituskykyjä. Tarkoituksena sotilaallisen kriisinhallinnan suorituskyvyissä on muodostaa kyseiseen tehtävään modulaarisesti suomalainen tai monikansallinen kriisinhallintajoukko. Tuorein esimerkki tästä on Syyrian kemiallisten aseiden hävittämiseen muodostettu osasto Välimerellä 2014, johon myös Suomi osallistuu. Osasto rakentuu monikansallisista joukoista ja siihen kuuluu myös Suomes-ta suojelun erikoisosasto,¹⁸ joka kuuluu joukkorekisteriin ilmoitettuihin joukkoihin. Sotilaallisen kriisinhallinnan suorituskyvyillä on tavoitteena vastata nopeasti asetettuihin vaatimuksiin ja tarpeisiin Puolustusvoimien resurssit huomioiden.¹⁹

Kriisinhallintaan koulutetut joukot muodostetaan pääsääntöisesti olemassa olevista erikseen valituista sodan ajan joukoista. Henkilöstön sijoittaminen tapahtuu vapaaehtoisuusperiaatteella. Kriisinhallintajoukoiksi valitut joukot varustetaan pääosin samalla tavalla kuten muutkin perustamistehtävälueellissa olevat joukot. Joukot koulutetaan, varustetaan ja arvioidaan yhteistoimintakykyisiksi NATO-standardien mukaisesti ja niiden tulee täyttää EU:n joukoilta vaadittavat suorituskykyvaatimukset.²⁰

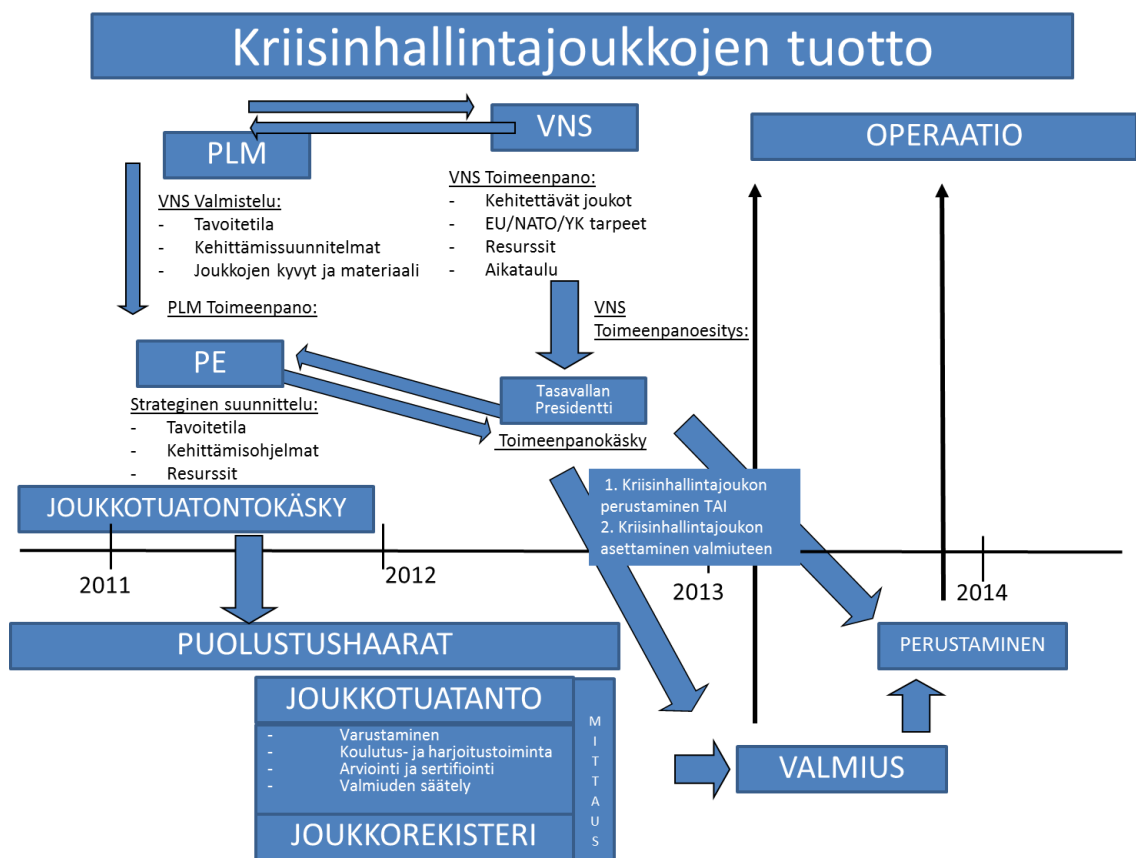
¹⁸ Puolustusministeriön tiedote 12.12.2013 Suomen osallistuminen Syyrian kemiallisen aseiden hävittämiseen.

¹⁹ Puolustusvoimien sotilaallisen kriisinhallinnan konsepti 2013 (AJ13669). Yhteistoimintakykyiset korkeatasoiset suorituskyvyt., Suorituskykyjen rakentaminen.

²⁰ EU Military Rapid Response Concept. Bryssel 23 January 2009

<http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%205654%202009%20INIT>

Kansainvälisten joukkojen tuottaminen suunnitellaan ja toteutetaan pääsääntöisesti kuuden vuoden jaksoissa. Joukkotuotannon tarkistamiseen on mahdollisuus kahden vuoden välein. Toteutuksen kannalta muutoksia tehdään harvoin ja vain erityisistä syistä. Suunnitelmiin vaikuttavat pääsääntöisesti poliittinen näkökanta, tahto ja käytössä olevat resurssit. Joukkotuotannossa keskeisessä roolissa ovat vapaaehtoiset varusmiehet ja heille annettava joukkokoulutus. Pääsääntöisesti Porin Prikaati toteuttaa kansainvälisen valmiusjoukkokoulutuksen Maa-voimien esikunnan ohjeiden ja vaatimuksien mukaan.²¹

Kuva 5: Kriisinhallintajoukkojen tuottamisen viitekehys.

Puolustusvoimien palkatun henkilöstön osaaminen luodaan tutkintoihin sisältyviin opintoihin, täydennyskoulutukseen ja tehtävään liittyvän perehtymisen avulla (Rotaatiokoulutus). Maanpuolustuskorkeakoulu (MPKK) ja Puolustusvoimien Kansainvälinen Keskus (PVKVK) tukevat puolustushaaroja ja joukko-osastoja henkilökunnan koulutuksessa. Evp-henkilöstön käyttöä on pyritty lisäämään erityisesti kouluttaja- ja neuvonantajatehtävissä.²²

²¹ Maavoimaesikunta ME9671 2008, s. 1.

²² Puolustusvoimien sotilaallisen kriisinhallinnan konsepti 2013 (AJ13669). Henkilöstövoimavarat.

Vapaaehtoinen palkattu puolustusvoimien henkilöstö muodostaa kriisinhallintaosaston rungon. Onnistunut rekrytointi ja henkilöstösuunnittelu ovat oleellinen osa kriisinhallintatehtävän suunnittelua ja toteuttamista. Suunniteltuja kriisinhallintajoukkoja on harjoitettava säännöllisesti ja sitoutuneen henkilöstön tulee osallistua suunniteltuihin koulutustapahtumiin ja harjoituksiin. Henkilöstä saa valmiudessa oloajalta valmiuskorvausta.²³

Kriisinhallintapalveluksen rakenne muodostuu seuraavista kokonaisuuksista:

1. Hakeutuminen ja valinta
2. Ennen operaatiota tapahtuva koulutus (mm. kurssit, perehdytys, rotaatiokoulutus, lääkärintarkastus, psykososiaalinen tuki)
3. Kriisinhallintapalvelus (4-12 kuukautta)
4. Palveluksen jälkeinen tuki (vapaat, psykososiaalinen tuki, psyykinen jälkihoito, palautekeskustelut, Lessons Learned).

Palvelussitoumus laaditaan vaativimmissa operaatioissa 4-6 kuukaudeksi ja muissa operaatioissa sekä esikunta- ja tarkkailijatehtävissä 12 kuukaudeksi. Operaation jälkeen kriisinhallintatehtävästä palaavalla on operaation vaativuudesta riippuen 2-4 viikon palautumisjakso. Tämä antaa mahdollisuuden riittävään psykososiaaliseen tukeen, palautekeskusteluihin ja Lessons Learned-toimintaan ja tarvittaessa mahdollistaa psyykkisen jälkihoidon.

2.2 Suomalainen sotilaskriisinhallintakoulutus

Päeesikunta ohjeistaa puolustushaaroja kriisinhallintakoulutuksesta. Maa-, meri- ja ilmavoimat vastaavat itse joukkojensa koulutuksesta ja operaatioista. Maavoimissa operaatiokohtainen ja kansainvälinen varusmieskoulutus annetaan pääsääntöisesti PORPR:ssa Säkylässä. Esikuntaupseereiden ja sotilastarkkailijoiden koulutus annetaan PVKVK:lla Tuusulassa. Lisäksi eri aselajien erityiskoulutusta annetaan muissa joukko-osastoissa. Osa koulutuksesta ja kursseista toteutetaan yhteistoiminnassa muiden pohjoismaiden kanssa. Työnjako ja kurssit

²³ Rauhanturvaajan opas. Puolustusvoimat. Kriisinhallintapalvelus.
http://www.puolustusvoimat.fi/wcm/dfce3f804a26a728a366b3badca8ac93/Opas+kriisinhallintateht%C3%A4vii+n+1%C3%A4hte%C3%A4lle+2013+web.pdf?MOD=AJPERES&CONVERT_TO=url&CACHEID=dfce3f804a26a728a366b3badca8ac93

sovitaan NORDEFECO:n vastuualueiden mukaisesti, sekä kansallisen tarpeen, resurssien ja poliittisen ohjauksen mukaan.²⁴

Porin Prikaati kouluttaa sotilaalliseen kriisinhallintaan sijoitettavia sotilaita. Koulutukseen valitut varusmiehet saavat opetusta vaativiin kriisinhallintatehtäviin ja palvelevat varusmiespalveluksessa 347 päivää. Kyseisen koulutuksen saanut valmiusjoukko ei korvaa perinteistä rauhanturvaamistoimintaa, vaan se toimii niin sanotusti täydentävänä koulutuksena ja on vapaaehtoista. Koulutushaarasta ja saapumiserästä riippuen kriisinhallintakoulutusta annetaan myös Pioneerirykmentissä (Suojelukoulutus), Karjalan Prikaatissa (Ilmatorjuntakoulutus) ja Utin Jääkärirykmentissä (Erikoisjoukkokoulutus). Rekrytointi, valinnat ja koulutus toteutetaan yhteistoiminnassa Porin Prikaatin kanssa.²⁵

Varusmiehille annettava kriisinhallintakoulutus painottuu palvelusajan loppupuolelle, kansainväliseen jaksoon. Varusmieskoulutuksen päätteeksi rauhanturvaajaksi lähteville annetaan Porin Prikaatin kriisinhallintakeskuksessa lisäksi operaatiokohtainen täydennyskoulutus. Koulutusta jatketaan myös operaatioalueella. Koulutussuunnitelman ja viikko-ohjelmat rakennetaan jokaiseen operaatioon sopivaksi, ottaen huomioon erityisolosuhteet, vaatimukset ja tilanteet. Koulutusohjelmien suunnitelmien laatiminen tapahtuu Porin Prikaatissa Maavoimien Esikunnan ohjeiden ja vaatimuksien mukaan. Koulutuksessa huomioidaan edellisen rotaation palaute ja käytetään hyväksi Lessons Learned -havaintoja. Kriisinhallinnan koulutusjakso, kansainvälinen jakso, kestää yhteensä 20 viikkoa, sodan ajan koulutus annetaan ennen kansainvälistä jaksoa.²⁶ Kriisinhallintakoulutus käsittää perusteiden lisäksi seuraavia koulutuskokonaisuuksia: etsintäkoulutus, viestikoulutus, voima- ja aseenkäyttökoulutus, joukkojenhallintakoulutus, partiointi, saattuekoulutus, tarkkailuaseman toiminta, tarkastuspisteen toiminta, kohteen suojaaminen ja aluevalvonta, räjähdetietoisuus, helikopterikoulutus, tilannejohtajakoulutus, tilannekeskuskoulutus, lääkintä-, pelastus- ja suojelukoulutus, tukikohtapalvelu ja tukikohdan rakentaminen, liikunta- ja huoltokoulutus.

Koulutusjakson aikana harjoitellaan toimintaa erilaisissa perustehtävissä, raportointia ja yhteistoimintaa ajoneuvojen, helikoptereiden ja erilaisten joukkojen sekä toimijoiden kanssa. Koulutusjakson koulutus ja aiheet pyritään muokkaamaan siten, että ne vastaisivat parhaalla mahdollisella tavalla niitä taitoja ja tehtäviä, joita joukkojen uskotaan kohtaavan todennäköi-

²⁴ Puolustusministeriö, puolustuspolitiikka, Pohjoismainen yhteistyö, yhteistyö.
<http://www.defmin.fi/index.phtml?s=729>

²⁵ Puolustusvoimien sotilaallisen kriisinhallinnan konsepti 2013 (AJ13669). Suunnitelmallinen ja riittävä resursointi.

²⁶ Varusmiehen käsikirja 2013 s.54

semmin. Koulutusjaksoon sisältyy kolme kriisinhallintaharjoitusta kotimaassa. Valmiusjoukkokoulutuksen loppuvaiheessa jokaiselle saapumiserälle pyritään järjestämään mahdollisuus osallistua Suomessa tai ulkomailla järjestettävään monikansalliseen harjoitukseen. Koulutusjakson päätyttyä ja kotiutuksen jälkeen varusmiehille tarjotaan mahdollisuutta tehdä toimintavalmiussitoumus, joka mahdollistaa seuraavaksi vuodeksi etusijan kriisinhallintaoperaatioiden henkilöstövalinnoissa. Yli puolet kansainvälisen koulutuksen saaneista varusmiehistä lähtee rauhanturvaajiksi puolentoista vuoden kuluessa varusmiespalveluksen päättymisestä.²⁷

Porin Prikaati kouluttaa tällä hetkellä suurimman osan sotilaskriisinhallinnan joukoista. Maa-voimien esikunta on ottamassa koordinoituvastuuta, joka aikaisemmin oli Porin Prikaatilla. Kansainvälistä kriisinhallintakoulutusta järjestetään muuallakin, kuin pelkästään Porin Prikatissa. Kriisinhallintahenkilöstön kouluttaminen ja sen organisointi on siis eriytetty. Tämä siirtymävaihe voi tuottaa hankaluuksia, käytännön ongelmia ja sekavuutta ennen kuin koordinointi ja yhteistyö on saatu sovitettua toimivaksi vakioituilla tehtävillä ja rutiineilla. Kriisinhallintaorganisaatiolla on tarkoitus olla vain yksi johtoporras, jonka kanssa asioidaan kansallisissa asioissa. Kaikki kriisinhallinnasta annetut käskyt, ohjeet ja suunnitelmat ohjataan tämän johtoportaan kautta. Yhden luukun periaatteen tarkoituksena on pitää johtosuhteet yksinkertaisina ja loogisina.²⁸

²⁷ www.puolustusvoimat.fi Suomen kansainvälinen valmiusjoukko.

²⁸ Puolustusvoimien sotilaallisen kriisinhallinnan konsepti 2013 (AJ13669). Sotilaallisen kriisinhallinnan päätöksentekoprosessi ja johtosuhteet. s.7.

3. TANSKAN PUOLUSTUSVOIMAT JA TANSKALAISEN SOTILASKRIISINHALLINNAN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ

Tanska on kuulunut NATO:on vuodesta 1949 ja on sen yksi kahdestatoista perustajajäsenistä. Tanskan asevoimien (The armed forces of the Kingdom of Denmark, the Danish Defence) kokonaisvahvuus on noin 25 000 sotilasta.²⁹ Tanskassa on voimassa valikoiva asevelvollisuus, joten ainoastaan osa ikäluokasta kutsutaan palvelukseen. Tarvittava asevelvollisten määrä sovitaan Tanskan Puolustusministeriön tekemässä sopimuksessa, jossa määritetään Tanskan asevoimille tehtävät, tavoitteet ja resurssit.³⁰ Tanskan asevoimien kokonaisvahvuus ja määrärahat ovat supistuneet, kuten muissakin Länsi-Euroopan maissa tämän vuosituhaten alusta alkaen.³¹

3.1. Tanskalaisen puolustusjärjestelmän rakenne

Tanskassa järjestetään vuosittain niin sanottu Tanskan puolustusvoimien päivätapahtuma (Englanniksi: Day of the Armed Forces, Tanskaksi: Forsvarets dag), johon tulevat ikäluokan asevelvolliset miehet käsketään osallistumaan. Samassa ikäluokassa olevat naiset saavat myös kutsun ja mahdollisuuden osallistua tapahtumaan. Tilaisuudessa annetaan tietoa Tanskan asevoimista ja asepalveluksen suorittamisesta, ehdoista ja työmahdollisuuksista. Tapahtuma ei ole täysin sotilaallinen, vaan tietoa annetaan myös siviilipalveluksesta, josta käytetään Tanskassa nimitystä valtiollinen tai kansalaispalvelus (Public/National Service). Tietoa annetaan erityisesti palveluspaikoista ja mahdollisuuksista.³²

Day of the Armed Forces tapahtumassa asevelvolliset ja vapaaehtoiset naiset suorittavat kirjallisen kokeen ja lääkärintarkastuksen. Asevelvollisista ja vapaaehtoisista ne, jotka sopivat palvelukseen voivat antaa tällöin suostumuksen astua asepalvelukseen. Valikoiva asevelvollisuus suoritetaan Tanskassa arpomalla. Ensin täytetään sopivilla vapaaehtoisilla asevoimien palveluspaikat. Vapaaehtoisten määrällä saadaan täytettyä suurin osa palveluspaikoista, yleensä noin 80-90 prosenttia. Jäljelle jäävät tyhjät palveluspaikat arvotaan, kuitenkin niin, että arvan satuttua kohdalle voi kieltäytyä asepalveluksesta, valita aseettoman palveluksen tai

²⁹ FACTS AND FIGURES, The Danish Armed Forces 2011

³⁰ DANISH DEFENCE AGREEMENT 2013-2017, Copenhagen, 30 November 2012

³¹ Stockholm International Peace Research Institute. Monitoring Military Expenditures. <http://www.sipri.org/research/armaments/milex/measuring-military-expenditures#defining-military-expenditure>

³² FACTS AND FIGURES, The Danish Armed Forces 2011, s.8

kansalaispalveluksen. Kieltäytyminen palveluksesta on Tanskassakin tuomittava teko ja johtaa rangaistukseen. Arvontaa suoritetaan niin kauan, että asevoimien määrävahvuudet saadaan täytettyä.³³

Tanskassa myös muiden maiden kansalaiset voivat palvella Tanskan asevoimissa, joko samoin edellytyksin kuin Tanskalaiset varusmiehet tai sopimalla pidempiaikaisia sopimuksia erityis- tai asiantuntijakoulutuksessa. Hakeakseen varusmiespalvelukseen ulkomaalaisen tulee asua vakituisesti Tanskassa ja hakemuksessa otetaan huomioon se, onko henkilö hakeutumassa tai hakenut pysyvää Tanskan kansalaisuutta. Hakemukset arvioidaan tapauskohtaisesti. Kuitenkin vain tanskalaiset voivat hakeutua opiskelemaan kadeteiksi tai sotakouluihin opiskelemaan.³⁴

Kuva 6: Tanskalainen peruskoulutuskausi.³⁵

³³ Tanskan asevoimien internet sivut, asevelvollisten prosenttiluvut:

<http://forsvaret.dk/FPT/Nyt%20og%20Presse/tal/vaernepligtige/Pages/default.aspx>

³⁴ Danish Military Service for Foreign Nationals: <http://usa.um.dk/en/travel-and-residence/defense-and-security/danish-military-service-for-foreign-nationals/>

³⁵ Tanskan Armeijan esittelymateriaali. Liite 2. Sähköposti viesti Oikarinen – Krumbak 23.1.2014.

3.2 Tanskalainen peruskoulutuskausi, osa sotilaallista kriisinhallintakoulutusta.

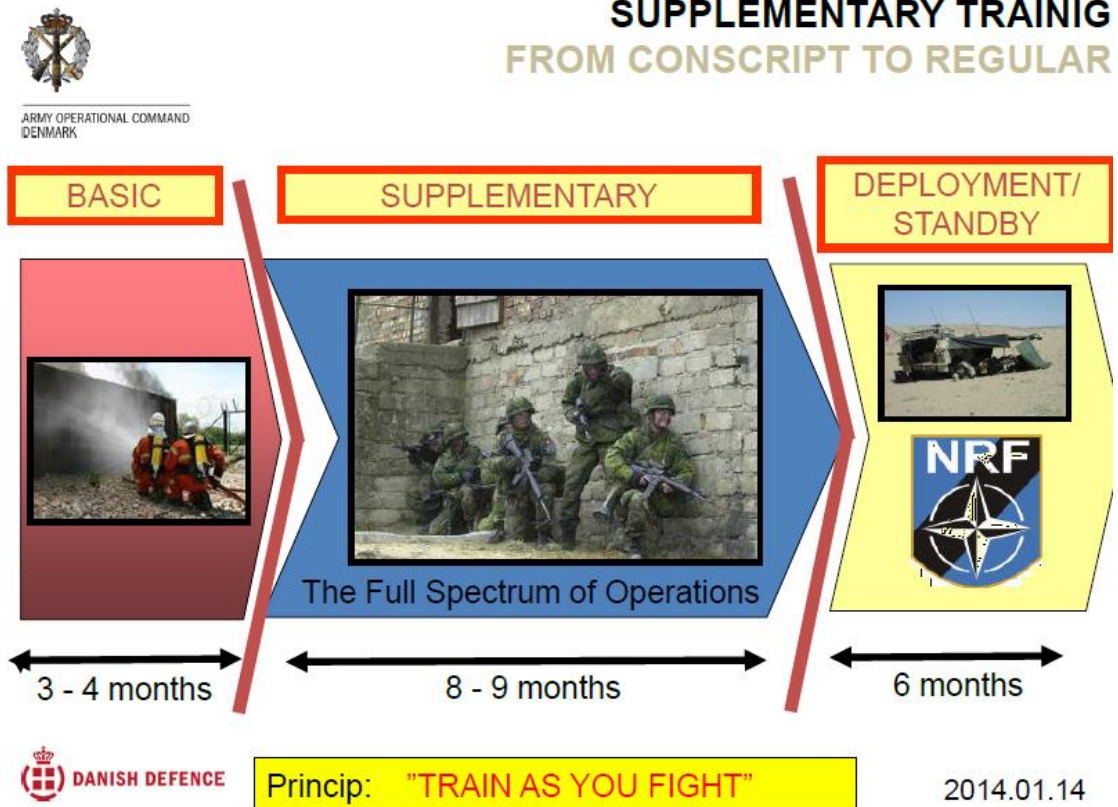
Palvelusaika Tanskassa on vähimmillään neljä kuukautta niin kansalaispalveluksessa kuin asevelvollisuudessakin. Asevelvollisen palvelusajan pituus vaihtelee 4-12 kuukauden välillä, riippuen koulutuksesta ja joukko-osastosta.³⁶ Tanskalainen sotilaskriisinhallintakoulutus alkaa rakentua ja muodostua jo peruskoulutuskaudella, joka koostuu neljästä osakokonaisuudesta: 1) Taistelutaitokoulutus, 2) Kenttätaitokoulutus 3) Häätä- ja katastrofikoulutus sekä 4) Tutustuminen kansainvälisiin operaatioihin (Kuva 6: Tanskalainen peruskoulutuskausi).

Peruskoulutuksen viimeisellä kuukaudella, asevoimat tarjoavat mahdollisuuden hakeutua Tanskan asevoimien palvelukseen, täydennyskoulutukseen (Supplementary Training, Kuva 7), jossa halukkaat koulutetaan kansainvälisiin tehtäviin. Kansainvälisten joukkojen perus- ja tehtäväkohtainen koulutus kestää noin kahdeksan kuukautta, jonka jälkeen on valmiusaika tai kuuden kuukauden palvelus ulkomailla, kansainvälisissä tehtävissä.³⁷ Ulkomaan kansainvälisen tehtävän jälkeen sotilaalla on kolme vaihtoehtoa: 1) Tehdä sopimus ja jatkaa ammattisotilaana valmiudessa/lepovuorossa olevassa joukko-osastossa 2) Tehdä valmiussopimus, jossa sitoudutaan jatkamaan mahdollisesti myöhemmin valmiusjoukossa 3) Eroaminen ja Tanskan asevoimien palveluksen jättäminen. Peruskoulutuksessa on otettu huomioon sotilaallinen kriisinhallintakoulutus ja sen päämäärät.³⁸

³⁶ BASIS INTRODUKTION TIL FORSVARETS BASISUDDANNELSER (VÆRNEPLIGT) (2013 s.7)

³⁷ FACTS AND FIGURES, The Danish Armed Forces (2011, s.9)

³⁸ BASIS INTRODUKTION TIL FORSVARETS BASISUDDANNELSER (VÆRNEPLIGT) (2013 s.7)

Kuva 7: Tanskalaisen kriisinhallintakoulutuksen jaksotus.³⁹

3.3. Tanskalainen sotilaskriisinhallinta koulutus

Tanskalainen sotilaskriisinhallintakoulutusjakso kestää noin kahdeksan kuukautta. Koulutuksen rakenne ja koulutettavat asiat määräytyvät sen mukaan, mihin operaatioon kyseinen joukko tullaan lähettämään tai mikä tehtävä heille on suunniteltu kriisinhallinta- tai täydennyskoulutus jakson päätyttyä. Operaatiot ja joukkojen osallistuminen suunnitellaan yhteistyössä NATO:n kanssa, viiden vuoden syklillä ja sitä tarkennetaan kerran vuodessa. Tanskan Puolustusministeriö tekee Tanskan asevoimille viisivuotissuunnitelman, jota tarkennetaan tarvittaessa ja tilanteen mukaan. Se antaa perusteet ja suuntaviivat sotilaskriisinhallintakoulutuksen suunnitteluperusteille. Kahdeksan kuukauden kriisinhallintakoulutuksen jälkeen koulutettavat siirtyvät palvelemaan kriisinhallintaoperaatioon tai kuuluvat nopean valmiuden joukkoihin, jotka ovat valmiudessa lähtemään nopeasti käskettyyn operaatioon.⁴⁰

Tanskalainen sotilaskriisinhallintakoulutus on osatekijä, joka kuuluu isompaan kokonaisuuteen. Tanskan asevoimien rakenne on muodostettu siten, että se tukee sotilaallisen kriisinhallinta-

³⁹ Tanskan Armeijan esittelymateriaali. Liite 2. Sähköposti viesti Oikarinen – Krumbak 23.1.2014.

⁴⁰ DANISH DEFENCE AGREEMENT 2013-2017, Copenhagen, 30 November 2012.

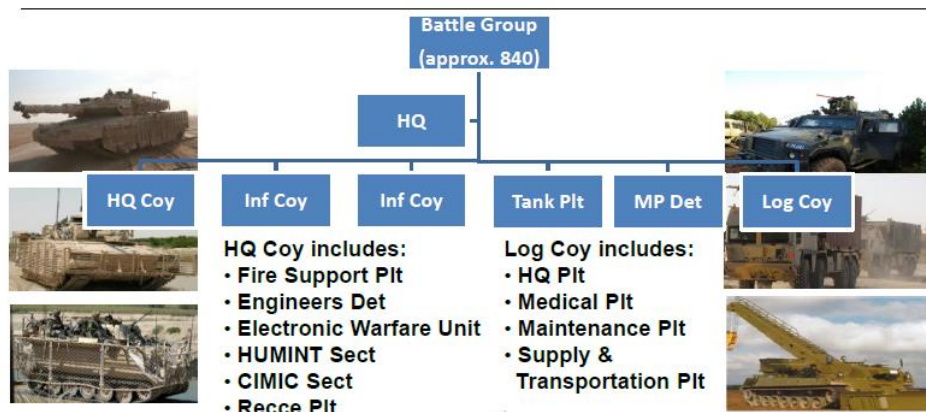
linnanjoukkojen koulutusta. Taisteluosastot ja joukko-osastot on muodostettu ammattiarmeijan tapaan ja ne omaavat valmiuden toimia Tanskan ulkopuoleisella operaatioalueella.⁴¹

Valmiusjoukkojen ja taisteluosastojen koulutus rakentuu 18 kuukauden kiertoon ja kolmen valmius ja taisteluosaston ympärille, joista yksi on aina korkeassa valmiudessa. Kaksi taisteluosastoa on alemmassa valmiudessa. Tällöin osastot suunnittelevat niille seuraavaksi määrättyä tehtävää ja harjoittavat omia joukkojaan. Taisteluosastot voidaan lähettää kriisinhallintaan sellaisinaan, kokonaisena taisteluosastona tai siitä voidaan muodostaa operaatiossa tarvittava joukko tai osasto. Operaatiossa tarvittavan runko ja johtovastuu muodostetaan yleensä taisteluosaston jalkaväkirykmentin ympärille (kaksi jalkaväkirykmenttiä), josta muodostetaan ja kootaan varsinaisessa operaatiossa tarvittava joukko tai osasto. Osaston kokoonpano määräytyy tapauskohtaisesti operaatiosta ja käytettävissä olevista resursseista riippuen. Tanskan asevoimien muut yksiköt antavat operaatiossa tarvittavaa tukea ja erikoisosaamista taisteluosaston harjoitus- ja toteutusvaiheessa.⁴²

ARMY OPERATIONAL COMMAND
DENMARK

GENERIC REACTION BATTLE GROUP

Kuva 8: Tanskalaisen taisteluosaston kokoonpano.⁴³

3.4. Tanskalaisen taisteluosaston koulutusrakenne

18 kuukauden sykli voidaan jakaa neljään osioon: 1) Suunnittelu, 2) Yksikön harjoittelu 3) Yhteistoiminnan harjoittelu ja 4) Operaatio. Ensimmäisessä eli suunnitteluvaiheessa, jonka kesto on noin puoli vuotta, suunnitellaan valmiusjoukkojen koulutus ja kokoonpanot suunni-

⁴¹ DANISH DEFENCE AGREEMENT 2013-2017, Copenhagen, 30 November 2012.

⁴² DANISH DEFENCE AGREEMENT 2013-2017, Copenhagen, 30 November 2012.

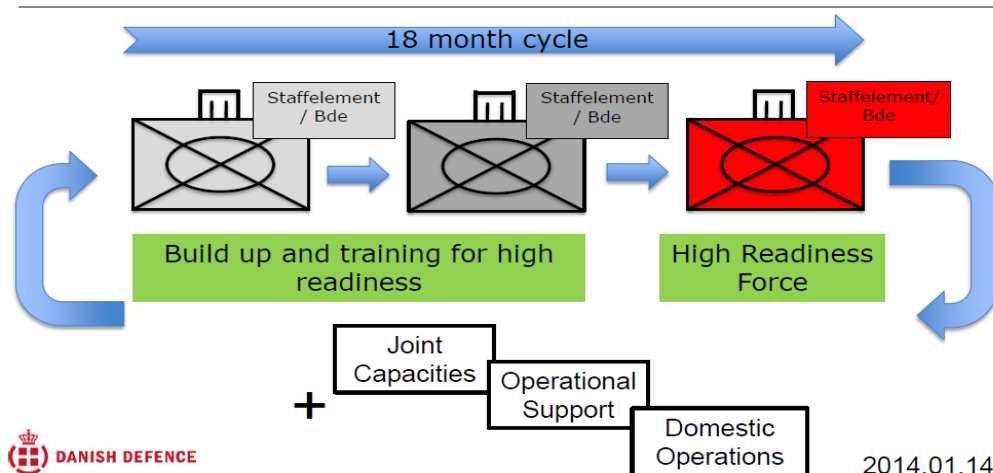
⁴³ Tanskan Armeijan esittelymateriaali. Liite 2. Sähköposti viesti Oikarinen – Krumbak 23.1.2014.

tellaan ja silloin muodostetaan operaatiossa tarvittava kokoonpano. Toisessa eli yksikön harjoittelun vaiheessa, koulutus tapahtuu yksilö ja yksikkötasolla. Harjoitusten painopiste on yksilötaitojen oppimisessa ja omien toimintamallien harjoittelussa. Kolmannessa eli yhteistoiminnan harjoittelun vaiheessa, laadittuja kokoonpanoja harjoitetaan yhteistoiminnassa muiden valmiuosastoon kuuluvien joukkojen kanssa. Valmiuosaston yhteistoimintaa testataan ja sitä harjaannutetaan, jotta taisteluosasto voi siirtyä viimeiseen harjoitteluvaiheeseen. Harjoitteluvaiheissa kokoonpanoihin lisätään suorituskykyjä tai sitä karsitaan. Tämä tehdään saatujen havaintojen perusteella sekä tulevan operaation vaatimuksien ja kriteerien mukaan. Harjoitteluvaiheessa kokoonpanoihin lisätään operaatiossa tarvittavat kapasiteetit, tuki ja erikoisosaaminen sekä harjoitellaan yhteistoimintaa ja erikoisolosuhteissa toimimista taisteluosasto- ja osasto kokoonpanossa.

ARMY OPERATIONAL COMMAND
DENMARK

FORCE READINESS MECHANISM

Kuva 9: Valmiusjoukkojen suunnittelu, koulutus ja valmiusrytmi. ⁴⁴

⁴⁴ Tanskan Armeijan esittelymateriaali. Liite 2. Sähköposti viesti Oikarinen – Krumbak 23.1.2014.

3.5 Tanskan sotilaskriisinhallintakoulutuksen ja arviointijärjestelmän tausta

Tanskan asevoimien sotilaskriisinhallintakoulutuksen muodostaminen alkoi NATO:n muodostettua yhteistoimintakyvyn omaavia joukkoja. Kehitystyö johti tämän vuosituhannen alussa perustettaviin NATO:n nopean toiminnan joukkoihin (The NATO Response Force, NRF). Vuonna 2002 NATO päätti perustaa korkean valmiuden monikansalliset joukot⁴⁵, NRF joukot, joka koostuvat noin 25 000 sotilaasta. Ne voivat toimia maalla, merellä ja ilmassa. Ensimmäinen NRF-osasto oli toimintavalmiudessa vuonna 2003.⁴⁶

NATO:n nopean toiminnan joukoille määrättiin kaksi tavoitetta. Ensimmäinen oli se, että joukkojen on oltava nopeassa lähtövalmiudessa ja valmiina käytettäväksi vaativissa operatiivisissa tehtävissä. Toinen tavoite oli uudistaa ja modernisoida NATO-joukot. Käytössä olevan henkilöstön, kaluston ja materiaalin on oltava yhteensopivaa niin, että ne voidaan siirtää ja kuljettaa nopeasti suurten etäisyyksien päähän siten, että sotilaat tai yksiköt ovat taistelunvalmiit. Joka puolen vuoden jälkeen NRF-osastoon kuuluvat 25 000 sotilasta uusitaan ja uusien joukkojen on läpikäytävä NRF:n asettamat tavoitteet ja vaatimukset.⁴⁷

NATO:n asettamat vaatimukset ja kriteerit, vakiointisopimus tunnetaan STANAG (Standardization Agreement) -sopimuksena, jolla yhdenmukaistetaan NATO:n käytössä olevia normeja ja käytäntöjä jäsenvaltioiden puolustus- ja asevoimien yhteistoiminnan parantamiseksi. Alkuperäisenä jäsenenä Tanskan kuuluu automaattisesti noudattaa NATO:n asettamia kriteereitä ja standardeja.⁴⁸

NATO:n asettamia standardeja käytetään myös Suomen Puolustusvoimissa, kun NATO:n joukkorekisteriin ilmoitettu suomalaisosasto arvioidaan. Suomi liittyi NATO:n rauhankumppanuusohjelmaan (Partnership for Peace, PfP) vuonna 1994 ja siihen liittyvään joukkojen suunnittelu- ja arviointiprosessiin (Planning and Review Process, PARP) vuonna 1995. PfP-toimintoja ohjaavana elimenä ja poliittisena konsultaatiofoorumina toimii vuonna 1997 perustettu Euroatlanttinen kumppanuusneuvosto (Euro-Atlantic Partnership Council, EAPC), jonka jäseniä ovat kaikki NATO:n jäsenvaltiot ja rauhankumppanuusmaat. NATO:n suunnittelu- ja

⁴⁵ Prague Summit Declaration, 21 November. 2002.

http://www.nato.int/cps/en/natolive/official_texts_19552.htm?utm_source=tiki&utm_medium=social+media&utm_campaign=130927+nrf+sfjazz#nrf

⁴⁶ North Atlantic Treaty Organization, Fact Sheet, NATO Response Force (NRF): February 2013

⁴⁷ FACTS AND FIGURES, The Danish Armed Forces 2011, s.21

⁴⁸ NATO:n NSA (NATO Standardization Agency) verkkosivusto: <http://nsa.nato.int/nsa/>

arviointiprosessi (Planning and Review Process, PARP) takaa, että PFP-maiden joukot pystyvät tekemään entistä paremmin yhteistyötä NATO:n joukkojen kanssa kriisinhallintaoperaatioissa, sillä ohjelmaan sisältyy ohjausta yhteiskäyttö- ja voimavaravaatimuksista. Ohjelma on parantanut merkittävästi rauhankumppanuusmaiden yhteistyömahdollisuuksia NATO-johdoissa kriisinhallintaoperaatioissa Balkanilla ja Afganistanissa.⁴⁹

⁴⁹ ULKOASIAINMINISTERIÖ MUISTIO, Turvallisuuspolitiikan ja kriisinhallinnan yksikkö, Poliittinen osasto 23.4.2013: Kertomus Suomen valtionhallinnon osallistumisesta kumppanuusyhteistyöhön Naton kanssa vuonna 2012. <http://www.um.fi/public/default.aspx?nodeid=32298&contentlan=1&culture=fi-FI>

4. SOTILAALLISTEN KRIISINHALLINTAJÄRJESTELMIEN VERTAILU

4.1 Suomen sotilaallisen kriisinhallintakoulutusjärjestelmän positiiviset edut

Suomalaisen sotilaskriisinhallinnan yksi keskeinen vahvuus on suuri reservi, joka mahdollistaa kattavan ja valikoidun henkilöstönvalinnan operaatioon. Suuren reservin ansiosta operaatioon lähetettävään joukkoon voidaan saada monipuolinen ja ammattitaitoinen henkilöstö. Valintoja tai osastoa muodostettaessa tehtäviin voidaan suuren reservin ansiosta hakea parasta mahdollista osaamista ja ammattitaitoa.

Vahvuusalueena Suomella on sotilaallisen kriisinhallintakoulutuksen järjestäminen kustannustehokkaasti ja laajalla rekrytointipohjalla. Varusmieskoulutus on Puolustusvoimien lakisääteinen tehtävä ja joukkoja tulee kouluttaa sodan ajan tarpeeseen. Sotilaallinen kriisinhallintakoulutus voidaan yhdistää osin varusmieskoulutukseen, jolloin luodaan perusta kriisinhallintakoulutukselle. Kriisinhallintaoperaatioista saatuja havaintoja ja oppeja voidaan myös hyödyntää jo asevelvollisuusajan koulutuksessa. Haku- ja valintakoemenetelmillä saadaan kartoitettua kriisinhallintakoulutukseen otettava henkilöstö ja voidaan kouluttamaan kyvykkäimmät ja sopivimmat henkilöt kyseiseen kriisinhallintaoperaatioon, valmiuteen tai reserviin. Samalla laajasta reservistä voidaan kartoittaa niitä henkilöitä tai puutteita, joita havaitaan kriisinhallintakoulutuksenjärjestelyissä (ja joita tarvitaan operaatioissa). Reservistä rekrytoidaan operaatioihin henkilöitä, joiden tehtäviä ei ole vielä saatu täytettyä tai jotka ovat vaativampia ja edellyttävät laajempaa kokemusta, ammattitaitoa tai erityisosaamista. Kriisinhallintaoperaation järjestelyt ja koulutus saadaan Suomessa toteutettua siten, että sen aikana voidaan kouluttaa mahdollisimman ammattitaitoinen ja osaava joukko kansainväliseen kriisinhallintaan.

Arvioitaessa kriisinhallintajoukkoa tai -osastoa, käytetään NATO:n luomaa arviointijärjestelmää. Arvioinnin jälkeen joukko tai osasto sijoitetaan joukkorekisteriin, operaatioon tai reserviin. NATO:n kehittämä arviointijärjestelmä antaa mahdollisuuden tarkastaa joukkojen suorituskyvyn ja valmiuden sekä mahdollistaa NATO-yhteensopivuuden kansainvälisissä kriisinhallintaoperaatioissa. Suomen kriisinhallintajoukkojen arviointijärjestelmä on verrannollinen NATO- tai PfP-maiden kanssa. Arviointijärjestelmä on vahvistanut suomalaista kriisinhallin-

takoulutusjärjestelmää, koska se mahdollistaa vertailu- ja arviointipohjan. Havaintojen perusteella voidaan kehittää tai muuttaa sotilaallisen kriisinhallintakoulutuksen järjestelyjä.

Puolustusvoimat on julkaissut asiakirja AJ13669:n, Puolustusvoimien sotilaallisen kriisinhallinnan konsepti 2013:n. Asiakirja selkeyttää sotilaskriisinhallintajoukkojen koulutusta ja antaa perusteet, ohjeet ja määräykset, miten sotilaallinen kriisinhallintakoulutus järjestetään Suomessa. Asiakirja on ensimmäinen selkeä ja yhdistetty ohje, siitä miten sotilaallinen kriisinhallinta on Suomessa järjestetty. Koordinointi, johtosuhteet ja selkeät toimintamallit yhdistävät, selkeyttävät ja helpottavat kriisinhallintajoukkojen kouluttamista ja järjestelyjen toteuttamista.

Varusmiehille annettavaa koulutusta voidaan hyödyntää kriisinhallintakoulutuksessa. Peruskoulutuksen jälkeen varusmiehille annettava sodan ajan koulutus voidaan suunnitella joustavasti siten, että se tukee kriisinhallintakoulutusta sekä antaa perusteita ja koulutusta tulevasta operaatiosta. Mikäli kriisinhallintakoulutuksen suunnittelu on pitkäjänteistä ja ennalta tiedetään, mihin tehtävään joukot lähetetään, voidaan koulutusta suunnitella niin, että operaation vaativuus, erikoisolosuhteet ja vaadittava koulutus on otettu suunnittelussa huomioon. Tämä ei vähennä kriisinhallintakoulutukseen vaadittavaa aikaa ja harjoittelua, mutta antaa vankemman perustan luoda kattavaa peruskoulutusta ja valmentavaa koulutusta, jolloin varsinaisessa operaation kriisinhallintakoulutuksessa voidaan keskittyä oleellisiin asioihin.

Suomen sotilaallisessa kriisinhallintakoulutuksessa käytetään pääsääntöisesti normaalissa varusmieskoulutuksessa käytettävää kalustoa. Samanlainen kalusto mahdollistaa yhtenäisen koulutustavan ja harjoittelun. Materiaalia voidaan näin ollen testata ja käyttää monipuolisissa olosuhteissa, mikä antaa enemmän vaatimuksia materiaalin toimivuudelle ja käyttötarkoitukselle. Sotilasmateriaalin tulisikin olla monipuolista ja laajan käyttöalueen omaavaa materiaalia tai kalustoa. Kasvaneet vaatimukset sotilaskriisinhallinnassa ja kohonneet materiaalikustannukset ovat joissakin tapauksissa kuitenkin siirtäneet kalustoa ja materiaalia suoraan kriisinhallintajoukkojen käyttöön, ilman että sitä käytetään normaalissa varusmieskoulutuksessa. Pääsääntöisesti materiaali on ollut ajoneuvoja, aseita tai lisävarusteita. Lisäksi pohjoismainen yhteistyö NORDEFCO on mahdollistanut joustavamman yhteistyön ja yhteiset kalustohankinnat.⁵⁰

⁵⁰ Ruotuväki-lehti, Uutiset: Pohjoismaiden materiaalihankintayhteistyöstä virallista, Leo Jaakkonen. 27.2.2014.

4.2 Suomen sotilaallisen kriisinhallintakoulutusjärjestelmän heikkoudet

Suomalaisen sotilaskriisinhallintakoulutuksen heikkous, ja samalla vahvuus, on kriisinhallintakoulutuksen sitominen varusmiespalvelukseen. Koulutuksen tehostamisen kannalta ammattiarmeijapohja antaisi paremmat lähtökohdat koulutukselle ja ammattitaidon kehittämiseksi. Tällöin koulutettavat olisi sitoutettu alusta alkaen sopimuksella koulutettavaan asiaan ja heiltä voitaisiin vaatia huomattavasti enemmän kuin varusmiehiltä, jotka ovat suorittamassa asevelvollisuutta. Ammattiarmeija mahdollistaisi, että koulutettavina on henkilöitä alusta lähtien useammasta ikäryhmästä. Tällöin osa koulutettavista omaisi jo mahdollisesti monen operaationkokemuksen. Ainoastaan osa henkilöstöstä olisi tällöin uusia koulutettavia, joilla ei olisi kriisinhallintaoperaation tuntemusta. Ammattitaidollinen osaaminen, käytettävyyys ja nopea reagointikyky ovat ammattiarmeijan positiivisia etuja verrattuna asevelvollisuusperusteiseen armeijaan.

Kriisinhallintakoulutuksen ja operaatioiden pitkäaikainen suunnitelmallisuus voidaan katsoa osittain negatiiviksi tekijöiksi. Suomessa pitkäjänteinen suunnittelu ja kriisinhallintajoukkojen käyttö operaatioissa tulisi suunnitella pitkäjänteisemmin ja kauaskantoisemmin. Joukkoja tai osastoja koulutetaan, mutta merkittävä osa koulutetuista joukoista siirretään valmiuteen tai sijoitetaan suoraan sodan ajan joukkoihin ilman, että niitä lähetetään operaatioon. Lähtökohdista tulisi olla, että koulutettuja kriisinhallintajoukkoja käytetään aktiivisesti kriisinhallintaoperaatioissa. Merkittävä osa kriisinhallintakoulutuksen saaneista päätyy kuitenkin ennemmin tai myöhemmin kriisinhallintaoperaatioon. Huomioitavaa on myös, että harvoin koko kriisinhallintakoulutuksen saanut osasto tai joukko päätyy kokonaisuudessaan operaatioon. EU:n ja NATO:n nopeatoiminnan joukkoja, joihin Suomi on ilmoittanut joukkoja, ei ole käytetty tähän mennessä vielä kertaakaan. Valmiuteen asetettavien joukkojen koulutus on kallista ja vie runsaasti resursseja. Nopean toiminnan joukkoihin kuulumisen auttaa koulutuksen kehittämisessä, mutta mikäli joukkoja ei käytetä niihin tehtäviin, joihin ne on suunniteltu, on niiden tarkoitus kyseenalainen. Ammattiarmeijalla on selkeästi nopeammat toimintavalmiudet ja suorituskyky lähteä operaatioihin. Ne ovat valmiudessa lähtökohtaisesti aina, kun ovat palveluksessa tai ainakin osa niistä on määrätty normaaliin toimintavalmiuteen. Suomessa toimintavalmiuteen määrääminen edellyttää selkeitä toimenpiteitä ja erikoisjärjestelyjä.⁵¹

⁵¹Finlex. Lainsäädäntö, Ajantasainen lainsäädäntö, Vuosi 2006, 31.3.2006/211. Laki sotilaallisesta kriisinhallinnasta. 2 § Osallistumisesta ja varautumisesta päättäminen.

Suomi on aktiivisesti mukana kriisinhallintakoulutuksella yhteisissä pohjoismaisissa ja PFP-sopimuksen kautta joissakin NATO:n harjoituksissa. Liittoutumattomuudella voi olla kuitenkin osittainen negatiivinen vaikutus harjoituksiin, joissa eri maiden kriisinhallintajoukot harjoittelevat yhdessä. Yhteistoimintaharjoituksia ei voida viedä NATO maiden normaalien harjoitusten tasolle. Liittoutumattoman maan osallistuminen toisen maan harjoitukseen vaatii usein valtiosopimuksen tai yhteistoimintasopimuksen (PFP), jossa määritetään tarkalleen, miten joukko tai osasto toimii. Yhteistoimintaharjoitukset on suunniteltava tarkasti ja pitkäjänteisellä aikataululla. Nopean reagoinnin puute ja joustamattomuus ovat liittoutumattomuuden heikkouksia. Kriisinhallintakoulutus vaatii yhä enemmän nopeaa reagointia lyhyellä aikataululla.⁵² Yhteistoiminnalla saataisiin kustannussäästöjä ja karsittua päällekkäisyyksiä. NORDEFECO on kuitenkin lähentänyt pohjoismaista harjoitustoimintaa, etenkin ilmavoimien yhteiset harjoitukset Suomen, Ruotsin ja Norjan pohjoisosissa ovat saaneet vakioituneita harjoituspiirteitä ja ne voidaan toteuttaa lyhyessä ja nopeassa aikataulussa. Ilmavoimat voivat näin ollen toteuttaa nopeasti harjoitustoimintaa ja valmistautua toteuttamaan sellaisia tehtäviä, joihin niiden on käsketty varautua ja valmistautua. Tilanteen ja uhkakuvien muuttuessa maailmalla voidaan harjoitukset suunnitella uudelleen, lisätä yhteistoimintaa ja käyttää yhteisiä resursseja.

Varusmiestaustaisen ja osittaiseen vapaaehtoisuuteen perustuvan kriisinhallintakoulutusjärjestelmän yhtenä heikkoutena on myös koulutukseen sitoutuminen. Varusmiesten osalta toimintavalmiussopimus allekirjoitetaan kriisinhallintakoulutuksen päättyessä niin sanotussa lopullisessa valintatilaisuudessa. Toisin sanoen varusmiespohjaisessa joukossa ei sitouteta joukkoa alusta alkaen, vaan henkilön on mahdollista lopettaa kriisinhallintakoulutus tai olla allekirjoittamatta sopimusta, jossa sitoudutaan palvelemaan kriisinhallintaoperaatiossa tai -valmiudessa. Kriisinhallintakoulutuksen keskeyttäneet tai sopimuksen allekirjoittamatta jättäneet edustavat kuitenkin selkeää vähemmistöä, koska joukon motivaatio ja sitoutuminen ovat erittäin korkealla tasolla.⁵³ Suuri reservi mahdollistaa sen, että tehtävät saadaan täytettyä. Se ei poista kuitenkaan sitä tosiasiaa, että koulutukseen ei sitouduta kokonaisvaltaisesti.

Nopea toimintavalmius edellyttää joukolta tai osastolta valmiutta olla toiminnassa lyhyessä aikataulussa. Ammattiarmeijalla tämä kyky on itsestäänselvyys, koska pääsääntöisesti valmiudessa oleva joukko on aktiivipalveluksessa ja harjoittelee käskettyjä tehtäviä. Siirtyminen toimintavalmiuteen ja operaatioalueelle on ammattiarmeijalla erittäin nopeaa. Asevelvelli-

⁵²Puolustusvoimien sotilaallisen kriisinhallinnan konsepti 2013 (AJ13669). Kriisinhallintatoimintaympäristön kehittämisspiirteitä.

⁵³ WWW.Puolustusvoimat.fi: Maavoimat: Joukko-osastot: Porin Prikaati: Kansainvälinen Valmiusjoukko.

suuspohjaisella armeijalla nopea toimintavalmius saavutetaan silloin, kun se on käskettyinä palvelukseen ja harjoittelee käskettyjä tehtäviä. Palveluksessa ollessa kriisinhallintajoukon toimintavalmius on suuri, ja se voidaan lähettää nopeasti operaatioon. Tämä edellyttää, että kriisinhallintakoulutus on annettu joukolle ja se on asetettu toimintavalmiuteen. Suomessa kriisinhallintajoukko tai -osasto, joka ei ole aktiivisessa palveluksessa, siirtyy käskettyyn valmiuteen. Täysimittaisen toimintavalmiuden saavuttaminen edellyttää joukon ja välineistön kokoamista. Ammattiarmeija tai armeija, jonka joukot määrätään siirtyväksi koulutuksen jälkeen suoraan operaatioon, toimii nopeasti. Sen toimintavalmiusaika on lyhyt tai sitä ei ole, koska joukko siirtyy koulutuksesta suoraan kriisinhallintaoperaatioon. Suomen kriisinhallintajoukkojen toimintavalmiusaika määräytyy pääsääntöisesti siitä, mihin operaatioihin osallistutaan, mitä joukkoja ilmoitetaan joukkoluetteloon (tai nopean toiminnan joukkoihin). Reagoiminen on näin ollen passiivista ja kriisinhallintajoukot aktivoidaan, kun saadaan määräys tai indikaatio mahdollisesta operaatiosta. Aktiivipalveluksessa olevat joukot voivat reagoida nopeasti ja muuttaa joustavasti harjoittelua ja toimintatapoja uusien uhkakuvien mukaan. Toimintavalmius voidaan toteuttaa myös siten, että joukko olisi kokonaisuudessaan aktiivipalveluksessa toimintavalmiusaikana, mutta silloin taloudelliset, materiaaliset ja henkilöstölliset kustannukset kasvaisivat oleellisesti nykyisellä sotilaskriisinhallintajärjestelmällä.

Kuva 10: Suomen sotilaskriisinhallintakoulutusjärjestelmän SWOT analyysi.

4.3 Tanskan sotilaallisen kriisinhallintakoulutusjärjestelmän positiiviset edut

Tanskalaisessa kriisinhallintajärjestelmässä selkeä etu ja vahvuus on kriisinhallintakoulutuksen kierto ja jatkuvuus. Taisteluosastot ja koulutus on suunniteltu siten, että ne palvelevat pääsääntöisesti kriisinhallintaa. Koulutuksessa on selkeä 18 kuukauden kierto, jossa osastot

vaihtelevat ja ovat vuoroin kriisinhallintapalveluksessa, valmiudessa, suunnitteluvaiheessa tai koulutuksessa. Tanskan aktiivisuus kriisinhallinnassa johtunee osin taisteluosastojen rytmityksestä. Joukolla on selkeä vuoro, jolloin sen on osallistuttava kriisinhallintaoperaatioon tai valmiuteen. Pitkäjänteisellä suunnittelulla ja aktiivisella toiminnalla Tanskan asevoimat pystyy kierrättämään aktiivisesti joukkoja kriisinhallintaoperaatioissa.

Vahvuusalueeksi voidaan laskea myös se, että Tanskassa on voimassa asevelvollisuus, tosin valikoiva sellainen. Puhdas ammattiarmeija voi toisinaan erkaantua muusta yhteiskunnasta ja vieraannuttaa väestöä siten, että armeijan katsotaan edustavan ainoastaan valtiollisia tavoitteita ja voimavaraa. Asevelvollisuus voi lähentää yhteiskuntaa ja armeijaa toisiinsa. Tällöin säilyy yhteisymmärrys ja tieto, mikä rooli ja vuorovaikutus yhteiskunnalla ja armeijalla on toisiinsa nähden. Toimivalla armeijalla, joka edustaa yhteiskuntaa, on hyvä olla edustus ja näkemys yhteiskunnan jokaiselta tasolta, riippumatta yhteiskuntaluokasta tai taustatekijöistä.⁵⁴ Tanskan armeijan järjestämä puolustusvoimien päivä, jonka tarkoituksena on antaa tietoa armeijan toiminnasta ja koulutuksen valintamahdollisuuksista vaikuttaa välillisesti siihen, millainen rooli ja merkitys Tanskan Puolustusvoimilla on yhteiskunnassa ja miten se toimii. Näin ollen vuorovaikutus yhteiskuntaan säilyy. Myös Suomella on edellä kuvattuja hyötyjä ja vahvuuksia asepalveluksesta sekä kutsunnoista, mutta Tanskan järjestelmässä on selkeästi panostettu Suomea enemmän rekrytointiin ja tiedonjakoon.

Tanskan kuuluminen sotilasliitto NATO:on on sotilaallisesti merkittävä etu sekä koulutuksellisesta että materiaalisesta näkökulmasta. Sotilasjärjestöön kuulumisen mahdollistaa yhteistoiminnan ja vaikuttamisen NATO:n sisällä. Pienellä tai liittoutumattomalla maalla ei välttämättä ole resursseja kokonaisvaltaiseen maanpuolustukseen tai suuriin kriisinhallintaoperaatioihin. NATO:n merkittäviä hyötyjä on kansainvälinen yhteistoiminta, ohjeistus sekä sotamateriaali. Yhteistoiminta mahdollistaa koulutuksen suunnittelun ja toteutuksen niin, että sitä tehdään yhdessä muiden NATO- tai PfP-maiden kanssa. Yhteistoiminta ja koulutuksen jakaminen usean maan kanssa säästää näin ollen resursseja ja kukin maa voi keskittyä omaan erikoisosaamiseen ja koulutukseen. Koulutuksen ei tarvitse olla enää kokonaisvaltainen, vaan se voidaan järjestää siten, että käytetään toisen maan resursseja ja ammattitaitoa hyväksi ja haetaan tukea toisen maan voimavaroista (yhteistoiminta). Materiaalin osalta voidaan tarvittaessa turvautua toisen NATO-maan kalustoon tai suorituskykyyn. Esimerkkinä lentokuljetuskalusto, jolla kriisinhallintajoukko voi siirtyä nopeasti käskettyyn tehtävään operaatioalueelle.

⁵⁴ Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka 2012. Valtioneuvoston selonteko. Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 5/2012. Tiivistelmä. S.10-16

Kriisinhallintakoulutuksessa tanskalaisilla on mahdollisuus käyttää henkilöstöä siten, että koulutuksessa on paikalla uusia sekä kokeneita henkilöitä. Kriisinhallintakoulutuksessa voidaan käyttää hyväksi henkilöitä, jotka ovat palvelleet aikaisemmissa operaatioissa ja pystyvät kouluttamaan sekä neuvomaan uusia sotilaita tuleviin tehtäviin. Kouluttavaa sekä ammattitaitoista henkilöstöä on Tanskan järjestelmässä enemmän, jolloin opettaminen ja kouluttaminen helpottuvat. Koulutuksessa voidaan keskittyä kokemuksen tuomiin hyviin toimintatapoihin tai havaintoihin tiiviimmin ja yksityiskohtaisemmin.

Selkeä kriisinhallintakoulutusrytmi mahdollistaa koulutuksen kehittämisen ja tavoitteiden asettamisen. Kauaskantoinen suunnittelurytmi ja loogisesti etenevä kriisinhallintakoulutus mahdollistaa selkeämpien tehtävien suunnittelun osastoille tai keskittymisen havaittuihin puutteisiin tai haluttuihin operaatioihin. Materiaalia, suorituskkyä tai uusia toimintamalleja voidaan kokeilla ja käyttää loogisemmin, kun tiedetään operaatioihin osallistuminen ja sen tavoitteet.

Tanskan aktiivinen rooli näkyy NATO:ssa. Esimerkkinä luottamuksesta voitaneen käyttää Tanskan entistä pääministeriä, nykyistä NATO:n pääsihteeriä, Anders Fogh Rasmussenia. Tanskalainen kriisinhallintakoulutusjärjestelmä on muodostanut sotilaallisen kriisinhallinnan ympärille, joka on tuonut Tanskalle kriisinhallintakokemusta ja tärkeitä tehtäviä tai operaatioita Tanskan Puolustusvoimille. Sen on ollut mahdollista kehittää kriisinhallintatoimintaa ja koulutusta ja se on luonut jatkuvuutta kriisinhallintajärjestelmään. Tanskassa sotilaskriisinhallintakoulutusjärjestelmää kehitetään suunnitelmallisesti ja systemaattisesti, koska painopiste on kansainvälisissä kriisinhallintaoperaatioissa.

4.4 Tanskan sotilaallisen kriisinhallintakoulutusjärjestelmän heikkoudet

Tanskan sotilaskriisinhallintajärjestelmän heikkoudeksi voidaan tulkita kallis ylläpitojärjestelmä ja selkeä keskittyminen ainoastaan kriisinhallintatehtäviin. Järjestelmä on painopisteeltään selkeästi kriisinhallintakoulutuspainotteinen ja keskittyminen on fokusoitu kansainväliin kriisinhallintatehtäviin ja operaatioihin. Keskittyminen kansainväliseen kriisinhallintaan vie resursseja ja voimavaroja oman maan tavanomaiselta puolustukselta ja sen kehittämiseltä, mutta toisaalta kriisinhallintatoiminta antaa näkemystä ja kokemusta kehittää myös oman maan puolustusta ja armeijaa saatujen kokemusten perusteella. Sotilaallisen kriisinhallinnan kehittämiseen tarvitaan myös toisenlaisia näkökulmia ja kokemuksia. Liiallinen keskittyminen ainoastaan kriisinhallintaan kaventaa osaamisaluetta, jolloin uudensuuntaisiin kriisinhallintaoperaatioihin osallistuminen voi muodostua vaikeaksi ja vaatii pidempää valmistautumista ja

koulutusaikaa. Eurooppalaisten maiden painopiste on kääntynyt sotilaalliseen kriisinhallintaan, jolloin tavanomainen maanpuolustus on jäänyt vähemmälle. Ukrainan kriisin puhjettua vuoden 2014 alussa ja Venäjän näytettyä sotilaallista voimaa, Eurooppalainen puolustuspolitiikka ja tavanomaisen sodan mahdollisuus Euroopassa on lisännyt keskustelua puolustusjärjestelyiden ja rahoituksen uudelleenjärjestelystä tai kohdentamisesta.

Tanskan kriisinhallintakoulutuksen järjestelmä noudattaa selkeää rytmiä ja kaavaa. Heikkoudeksi voidaan luokitella se, että järjestelmä on mitoitettu varsin suppeaksi. Tällä tarkoitetaan sitä, että taisteluosastoja voidaan kouluttaa ja pyörittää rutiininomaisesti, mutta resursseja on käytettävissä kuitenkin varsin rajoitetusti. Mittavat kalusto- tai henkilöstötappiot rasittavat suuresti taisteluosastojen suorituskykyä ja palautumista. Myös operaatioiden pitkittyminen tai viivästyminen kuluttaa erityisesti henkilöstöä. Yhteistyö ja resurssien jakaminen muiden maiden kanssa korostuu, mutta samalla korostuu se tosiasia, etteivät Tanskan Puolustusvoimien resurssit riitä välttämättä pitkiin ja vaikeisiin kriisinhallintaoperaatioihin ilman merkittävää ulkopuolisista tukea.

Tanskan sotilaallinen kriisinhallintajärjestelmä toimii ja on tehokas, kun tiedossa on operaatio tai tehtävä, johon osasto lähetetään. Poliittinen päätös ja aktiivisuus kriisinhallinnassa on auttanut Tanskan sotilaskriisinhallintakoulutusjärjestelmää muodostumaan sellaiseksi kuin se on tällä hetkellä. Uhkana voi olla, että operaatioiden supistuminen ja poliittisen suuntauksen muuttuminen voi hankaloittaa kriisinhallintakoulutusjärjestelmän toimivuutta tai kriisinhallintakoulutuksessa keskitytään liiaksi tiettyyn osa-alueeseen, jolloin kokonaisuus kärsii ja vaikuttaa siten kriisinhallintajoukkojen yhteentoimivuuteen. Sotilaskriisinhallintakoulutusjärjestelmän tulisi myös palvella kokonaismaanpuolustusta. Uhkana voidaan nähdä se, että keskittymällä vain osa-alueisiin resurssit kapenevat entisestään ja ammattitaito vähenee.

Kuva 11: Tanskan sotilaskriisinhallintakoulutusjärjestelmän SWOT analyysi.

5. JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Suomen ja Tanskan sotilaskriisinhallintakoulutusjärjestelmien vertailussa käytettiin apuna SWOT -analyysitaulukkoja. Tutkimuksen pääkysymys ja alakysymykset olivat: Miten Suomen ja Tanskan sotilaskriisinhallintajoukkojen koulutusjärjestelmät eroavat toisistaan? Millainen sotilaskriisinhallinnan koulutusjärjestelmä on Suomessa ja Tanskassa? Miten Suomen ja Tanskan erilaiset kriisinhallintajoukkojen koulutus on järjestetty? Miten Suomi voisi hyötyä tai oppia ammattiarmeijan sotilaskriisinhallinnan joukko-koulutuksesta tai koulutusjärjestelmistä?

Suurimmat havaitut erot ovat koulutuksen rakenteessa ja sen kokonaisuudessa. Toinen on rakennettu selkeästi palvelemaan kriisinhallintakoulutusta ja toinen vain osittain kokonaismaanpuolustuksen ja poliittisen linjauksen ehdoilla. Tanskan asevoimat on rakentanut painopisteen kriisinhallintakoulutukseen ja sitä tuetaan kokonaismaanpuolustuksellisella järjestelmällä. Kriisinhallintakoulutus on Tanskassa päätehtävä ja kokonaisuus on rakennettu kriisinhallintakoulutusjärjestelmän ympärille siten, että resurssit ja toiminta kohdistetaan pääsääntöisesti kriisinhallintajoukkoihin. Tanskassa kriisinhallintajoukot muodostavat ytimen ja alueen jota kokonaismaanpuolustus ja politiikka tukevat. Suomessa sotilaallisten kriisinhallintajoukkojen koulutusjärjestelmä toimii osa-alueena, ja se ei muodosta pääosaa kokonaismaanpuolustuksen rakenteesta. Suomessa koulutuksen järjestely ja toiminta ovat vahvasti riippuvaisia operaatioista ja tehtävistä, joita ohjataan poliittisella suunnittelulla. Koulutuksen järjestelyt voivat muuttua operaatioiden perusteella, eikä selkeää, pitkäjänteistä ja yhdenmukaista koulutusta voida välttämättä luoda. Samankaltainen ja yhtenäinen koulutus annetaan varusmiespalveluksessa, mutta se antaa ainoastaan perusteet kriisinhallintakoulutukselle.

Tarkasteltaessa ainoastaan sotilaskriisinhallinnan koulutusjärjestelmää voidaan havaita että, koulutus on toteutettu Tanskassa selkeämmin ja johdonmukaisemmin. Suomessa koulutusjärjestelmän etuna voidaan pitää joustavuutta sekä muuntautumiskykyä. Koulutusjärjestelmää voidaan muuttaa operaatioon sopivaksi joustavilla järjestelyillä. Tanskan järjestelmän etuna on, että koulutuksessa on otettu huomioon suurempi kokonaisuus; taisteluosastot, joiden ympärille kokonaisuus rakennetaan. Vaikka operaatioon osallistuisi vain pieni osa taisteluosastosta, koko taisteluosasto harjoitetaan ja koulutetaan tehtävään. Suomessa keskitytään pienempiin kokonaisuuksiin sekä reservin kouluttamiseen. Painopisteen muodostavat osastot ja

joukot, jotka ilmoitetaan kansainvälisiin joukkorekistereihin tai jotka ovat kriisinhallintatehtävissä.

SWOT -analyysin tarkempi analysointi havainnollistaa, että molemmat koulutusjärjestelmät tuovat esille omat hyvät ja huonot puolensa ja selkeää eroavuutta tai vahvuutta ei voida määrittää. Tämä johtuu siitä, että koulutusjärjestelmät ovat rakennettu kummankin maan kriisinhallintatavoitteiden mukaan. Molempien maiden analyysi osoittaa sen, että konseptit sopivat kyseisen maan tavoitteisiin ja lähtökohtiin, joihin kriisinhallintakoulutusjärjestelmä on rakennettu. Jotta johtopäätökseksi ei tulisi ainoastaan tämä toteamus, on koulutusjärjestelmää tarkasteltava vielä kriittisemmin ja unohdettava kummankin maan lähtökohdat ja tavoitteet.

Mikäli vahvuudeksi annetaan sotilaallisen koulutusjärjestelmän selkeys, toimivuus ja jatkuvuus on Tanskan järjestelmässä parempi. Koulutus on muodostettu taisteluosastojen ympärille ja järjestelmässä on selkeä logiikka ja toistuvuus. Yhteistoiminta sotilasliitto NATO:n kanssa on luonut mahdollisuuden keskittyä myös puutteellisiin osa-alueisiin, jolloin tukea ja osaamista saadaan tarvittaessa käyttöön muilta NATO-mailta. Järjestelmä pohjautuu osittaiseen asevelvollisuuteen, joka takaa varsin laaja-alaisen rekrytointipohjan. Vaikka valikoiva asevelvollisuus ei ole niin kattava kuin yleinen asevelvollisuus, on se kuitenkin tiiviissä yhteistyössä yhteiskuntaan ja toimii vuorovaikutuksessa armeijan, valtion ja kansalaisten kanssa. Pitkäjänteisellä suunnittelulla kriisinhallintajoukkojen koulutuksessa opittuja taitoja ja havaintoja voidaan hyödyntää tehokkaammin sekä kehittää koulutusta ja organisaatiota entisestään.

Tarkasteltaessa kriisinhallintakoulutusjärjestelmää taloudellisesti ja laaja-alaisen osaamisen kannalta vaikuttaa Suomen koulutusjärjestelmä paremmalta. Kriisinhallinta on selkeästi tukeva osa-alue, jota käytetään hyväksi havaintojen ja kokemusten saamisessa. Suunnitelmilla voidaan keskittyä niihin kriisinhallintajärjestelmän koulutuksen vahvuusalueisiin tai kokonaisuuksiin, joita halutaan kehittää. Saatuja havaintoja ja ammattitaitoa hyödynnetään kokonaisuudessaan puolustuksessa. Kriisinhallintaoperaatioita voidaan käyttää hyväksi niin sanotusti oppimisympäristönä ja esimerkiksi kaluston koekenttäalueena sekä koulutusjärjestelmän kehittämisessä. Tämä vaatii kuitenkin pitkäjänteistä suunnittelua ja selkeää strategiaa, jossa Suomi ei ole onnistunut parhaalla mahdollisella tavalla. Poliittiset päätökset ovat sanelleet vahvemman osallistumisen kriisinhallintaoperaatioihin ja organisaation, kuin suunnitelmallinen joukkojen ja kaluston kokeileminen tai kokemusten hakeminen. Toisaalta Suomen kriisinhallintakoulutusjärjestelmä on varsin kustannustehokas ja taloudellinen. Suuri ja kattava reservi takaa ammattitaitoisen osaston saamisen ja laajan osaamisalueen. Koulutusjärjestelmä on joustava ja

kriisinhallintajoukkoja voidaan kouluttaa erityistehtäviin. Sen kokoonpanoa tai tehtävää voidaan muokata myös joustavasti. Ammattitaitoinen reservi mahdollistaa kriisinhallintajoukkojen kouluttamisen hyvin laaja-alaisiin tehtäviin, mihin ammattiarmeija ei välttämättä kykene.

Suomen sotilaallinen kriisinhallintakoulutusjärjestelmä toimii nyt, mutta toimiiko se samalla tavalla, mikäli operaatioiden luonne ja joukkojen käyttö tulevaisuudessa radikaalisti muuttuu. Kriisinhallintaoperaatiot ovat muuttuneet haasteellisimmiksi ja pitkäjänteisemmiksi. Mitä jos joudumme lähettämään varsinaisia taistelujoukkoja, jotka sitoutuvat operaatioon vuosiksi? Siedämmekö tappioita ja saammeko koulutettua kriisinhallintajoukkoja edelleen täydentämään ja ylläpitämään taistelujoukkoja? Vaikka Suomen sotilaallinen kriisinhallintakoulutusjärjestelmä toimii nyt, on syytä ottaa huomioon maailmalla ja yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset. Kaikki muutokset eivät ole välttämättä negatiivisia tai vaadi suoranaisia muutostähtelyjä, mutta ne on syytä ottaa huomioon. Keskiössä on oltava pitkäaikaisempi suunnitelmallisuus ja se, miten koulutuksen järjestelyt voivat muuttua. Suomessa Puolustusvoimien kokoonpano ja tehtävät painottuvat kokonaisuomaanpuolustukseen, joten kansainvälisen sotilas-kriisinhallinnan koulutusjärjestelyt voivat vaikuttaa suurempaan kokonaisuuteen ja päinvastoin.

Suomalaiset voisivat oppia paljon tanskalaisesta kriisinhallintakoulutuksesta. Parasta tanskalaisessa kriisinhallintakoulutusjärjestelmässä on sen taisteluosastokokonaisuus, jonka ympärille koulutus on rakennettu. Se mahdollistaa systemaattisen suunnittelun, kehittämisen ja jatkuvuuden kriisinhallintakoulutuksen toteuttamiselle. Taisteluosastokokonaisuus on kallis, mutta mahdollistaa paremmin suurempien osastojen käyttämisen, jolloin yhteistyön harjoittelu isossa mittakaavassa mahdollistuu.

Kuulumalla sotilasliittoon Tanska saa käyttöönsä resursseja, osaamista ja yhteistyötä sotilaallisen kriisinhallinnan järjestelyihin. Kansainväliset kurssit, materiaalit ja harjoitukset on järjestetty NATO-maissa siten, että niitä voidaan hyödyntää kriisinhallintakoulutuksessa ja sen järjestelyissä. Liittoutumattoman tai NATO PfP-maan käytössä on huomattavasti vähemmän resursseja ja yhteistyö on kankeampaa sekä rajoitettua. Liittoutuminen voidaan nähdä kriisinhallintakoulutuksen järjestelyissä selkeänä etuna. NATO:n vahvuus on myös samankaltaisen kaluston, materiaalin ja ohjeiden yhtenäisyys. Erityisesti normisto, joka ohjaa ja arvioi sotilaallisen kriisinhallinnan järjestelyjä, toimii NATO:ssa hyvin ja kehittää sekä yhdenmukaistaa sotilasliiton toimintaa kriisinhallinnassa.

Historiallisen tarkastelun kannalta Tanskan valikoiva asevelvollisuus tarjoaa mahdollisuuden tutustua vaihtoehtoon, jossa koko ikäluokka ei suorita varusmiespalvelusta. Tanskan mallista Suomen järjestelmään voitaisiin soveltaa ainakin päivää, jossa palvelukseen astuvat kutsutaan tutustumaan asepalvelukseen, kansalaispalvelukseen ja suorittamaan kyvykkyystestit. Valinnoissa otetaan huomioon lähtökohtaisesti myös tasa-arvo, koska tilaisuuteen osallistuvat Tanskassa myös vapaaehtoiset naiset. Tämä muistuttaa suurelta osin suomalaista kutsuntajärjestelmää, mutta tanskalaisessa järjestelmässä on selkeästi panostettu enemmän tiedottamiseen, valintoihin ja rekrytoitiin. Valikointiin ja parhaan joukon saamiseen on selkeästi panostettu. Suomessa suuri osa asevelvollisista suorittaa varusmiespalveluksen, joten valintojen ja rekrytoinnin tehostamiseen ei ole nähty tarvetta. Tulevaisuudessa tämä voi olla kuitenkin asia, johon pitää panostaa ja jonka kehittämiseen Tanskan malli voi tarjota näkökulmaa.

LÄHTEET

1 JULKAISEMATTOMAT LÄHTEET

1.1 Puolustusvoimien asiakirjat

Puolustusvoimien sotilaallisen kriisinhallinnan konsepti 2013 (AJ13669).

Maavoimaesikunta ME9671.

1.2. Julkaisemattomat lähteet

Tanskan Armeijan esittelymateriaalia.

Materiaali on saatu Tanskan Armeijan Operatiiviselta Esikunnalta.

Materiaali on tekijän hallussa.

Yhteistiedot

Hærens Operative Kommando

Herningvej 30

7470 Karup J

Puhelin: +45 99624970

Sähköposti: hok@mil.dk

2 JULKAISTUT LÄHTEET

2.1 Kirjallisuuslähteet

Suomen Rauhanturvaajaliitto r.y. (2010). Suomen Rauhanturvaajaliitto 1968-2008. Tampere: 2010.

Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka 2012. Valtioneuvoston selonteko. Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 5/2012.

Kriisinhallinnan toimintaympäristö 2030 tutkimus (PESUUNNOS).

Lundelin, Mika (toim.) 2008. Johdatus sotilaslakimiehen toimintaan kriisinhallintaoperaatioissa. Maanpuolustuskorkeakoulu. Johtamisen laitos.

Varusmiehen käsikirja 2013.

2.2. Asiakirjalähteet

HE 112/2013 vp. Hallituksen esitys Eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2014.

UaVM 8/2010 vp – VNS 5/2010 vp: Valtioneuvoston selonteko Suomen osallistumisesta EU:n sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon EUNAFOR Atalantaan.

HE 112/2013 vp. Hallituksen esitys Eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2014.

Puolustusministeriön tiedote 12.12.2013 Suomen osallistuminen Syyrian kemiallisen aseiden kyvyn hävittämiseen.

DANISH DEFENCE AGREEMENT 2013-2017, Copenhagen, 30 November 2012.

2.3. Esittelyaineisto

FACTS AND FIGURES, The Danish Armed Forces 2011.

Materiaali on tekijän hallussa. Materiaali löytyy myös Tanskan armeijan verkkosivuilta.

BASIS INTRODUKTION TIL FORSVARETS BASISUDDANNELSER (VÆRNEPLIGT) 2013.

Materiaali on tekijän hallussa. Materiaali löytyy myös Tanskan armeijan verkkosivuilta.

North Atlantic Treaty Organization, Fact Sheet, NATO Response Force (NRF): February 2013.

Materiaali on tekijän hallussa. Materiaali löytyy myös Naton virallisilta verkkosivuilta.

3. Verkkolähteet

Vertaileva tutkimus. Jyväskylän Yliopisto.

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/vertaileva-tutkimus>

Kvalitatiivinen sisällönanalyysi.

http://www.academia.edu/589363/Kvalitatiivinen_sisallon_analyysi

SWOT-analyysi. Opetushallitus.

http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/laadunhallinnan_tuki/wbloi/menetelmia_ja_tyovalineita/swot-analyysi

NORDEFECO. From Wikipedia, the free encyclopedia.

<http://en.wikipedia.org/wiki/NORDEFECO>

Rauhanturvaajan opas. Puolustusvoimat. Kriisinhallintapalvelus

http://www.puolustusvoimat.fi/wcm/dfce3f804a26a728a366b3badca8ac93/Opas+kriisinhallintaeht%C3%A4viin+l%C3%A4htev%C3%A4lle+2013+web.pdf?MOD=AJPERES&CONVERT_TO=url&CACHEID=dfce3f804a26a728a366b3badca8ac93

Stockholm International Peace Research Institute. Monitoring Military Expenditures.

<http://www.sipri.org/research/armaments/milex/measuring-military-expenditures#defining-military-expenditure>

Tanskan asevoimien verkkosivut, asevelvollisten prosenttiluvut:

<http://forsvaret.dk/FPT/Nyt%20og%20Presse/tal/vaernepligtige/Pages/default.aspx>

Tanskan armeijan palvelus ulkomaisille:

<http://usa.um.dk/en/travel-and-residence/defense-and-security/danish-military-service-for-foreign-nationals/>

Prahan kokouksen julistus 21.11.2002:

http://www.nato.int/cps/en/natolive/official_texts_19552.htm?utm_source=tiki&utm_medium=social+media&utm_campaign=130927+nrf+sfjazz#nrf

ULKOASIAINMINISTERIÖ MUISTIO. Turvallisuuspolitiikan ja kriisinhallinnan yksikkö, Poliittinen osasto 23.4.2013: Kertomus Suomen valtionhallinnon osallistumisesta Naton kanssa vuonna 2012.

<http://www.um.fi/public/default.aspx?nodeid=32298&contentlan=1&culture=fi-FI>

FACTS AND FIGURES, The Danish Armed Forces 2011.

http://forsvaret.dk/FKO/eng/Documents/Fakta%20om%20Forsvaret_UK.pdf

Varusmies 2013.

http://www.puolustusvoimat.fi/wcm/ebdf87004e2423439167ffe0621fa03d/Varusmies_2013_small.pdf?MOD=AJPERES

NATO:n NSA (NATO Standardization Agency).

<http://nsa.nato.int/nsa/>

FINLEX, Laki sotilaallisesta kriisinhallinnasta:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060211>

LIITELUETTELO

LIITE 1: Lyhenneluettelo

LIITE 2: Tanskalainen sotilaskriisinhallintajärjestelmä, esittelymateriaali.

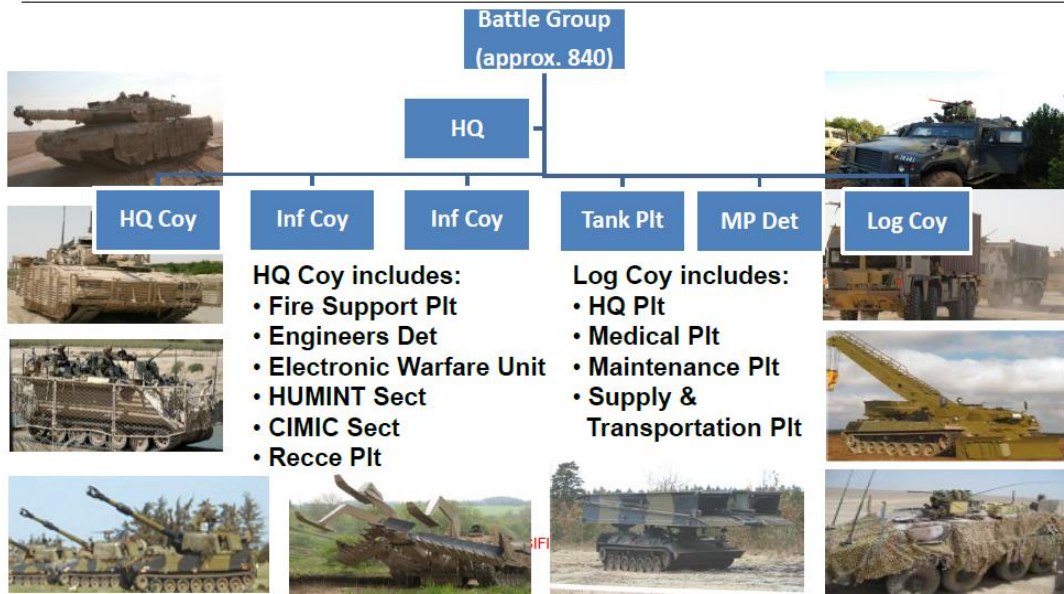
LYHENNELUETTELO**LIITE 1**

NATO	North Atlantic Treaty Organization. Pohjois-Atlantin Liitto
ACO	Allied Command Operations
SWOT	S= Strength, W= Weaknesses, O=Opportunities, T= Threats
NORDEF	The Nordic Defence Cooperation. Pohjoismaisella puolustusalan yhteistyö
WFP	World Food Programme. Maailman ruokajärjestön
SFOR	Stabilization Force, Naton johtama rauhanturvaoperaatio Bosnia-Hertsegovina
KFOR	Kosovo Force, Naton johtama rauhanturvaoperaatio Kosovossa
SOTKRIHA	Sotilaallinen kriisinhallinta
MPKK	Maanpuolustuskorkeakoulu
PVKK	Puolustusvoimien Kansainvälinen Keskus
EVP	Erossa vakinaisesta palveluksesta
PORPR	Porin Prikaati
NRF	The NATO Response Force
STANAG	Standardization Agreement
PfP	Partnership for Peace
NSA	NATO Standardization Agency

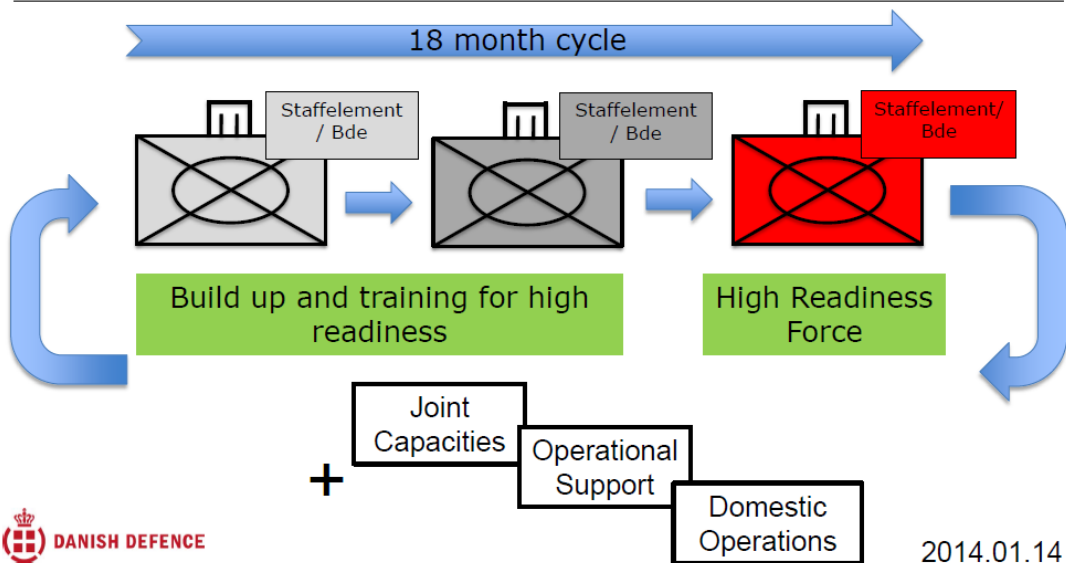
ARMY OPERATIONAL COMMAND
DENMARK

GENERIC REACTION BATTLE GROUP

ARMY OPERATIONAL COMMAND
DENMARK

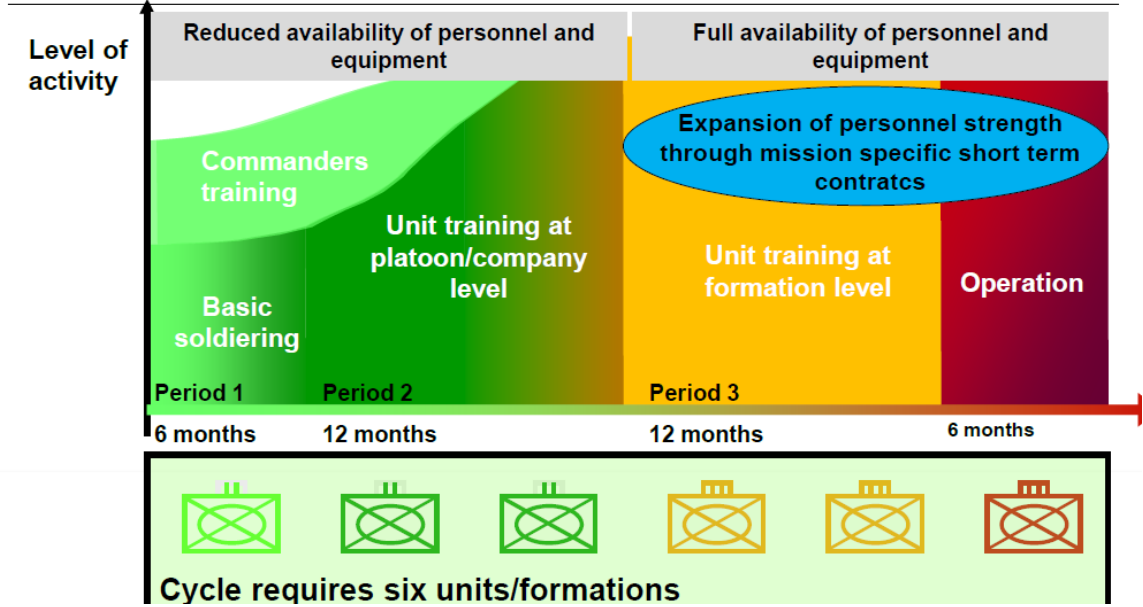
FORCE READINESS MECHANISM

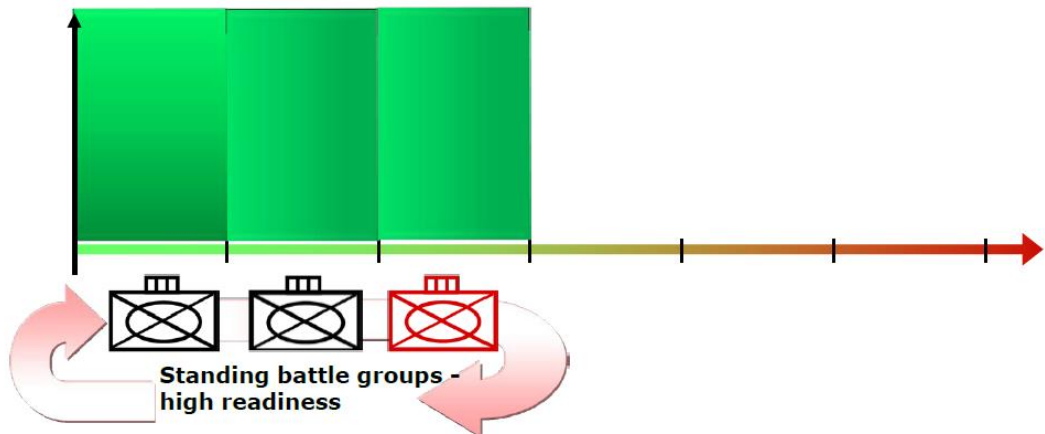
ARMY OPERATIONAL COMMAND
DENMARK

Unit Training & Employment Cycle

ARMY OPERATIONAL COMMAND
DENMARK

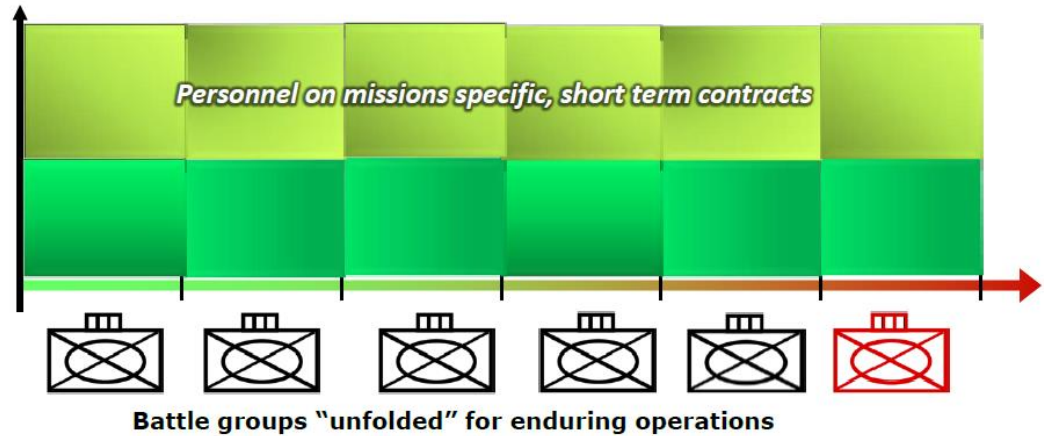
Overall Concept – Non Enduring Operations

ARMY OPERATIONAL COMMAND
DENMARK

Overall Concept – Enduring Operations

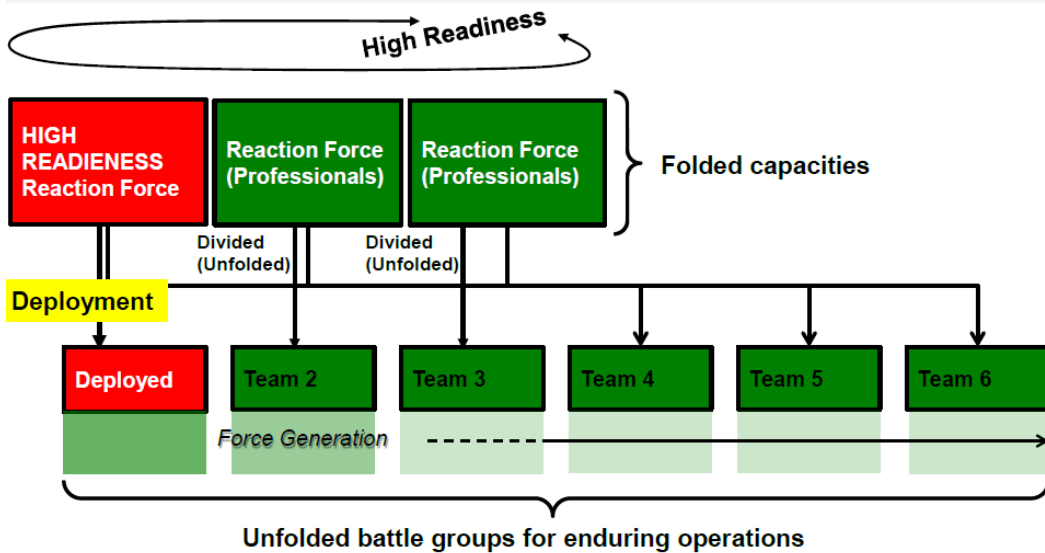

2014.01.14

ARMY OPERATIONAL COMMAND
DENMARK

Overall Concept - Enduring/non-ending Ops

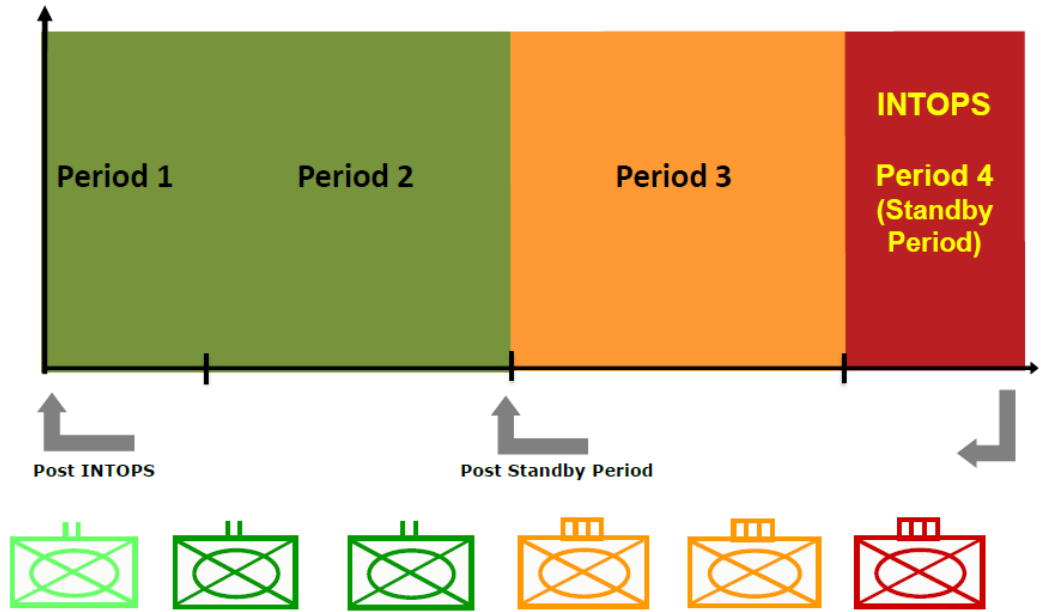

Alternatively one robust battle group can be deployed into theatre on team 1 consisting only of reaction force soldiers. However, for a period this will have an effect on the army's ability fold out all capacities.

ARMY OPERATIONAL COMMAND
DENMARK

TRAINING CONCEPT PERIODS

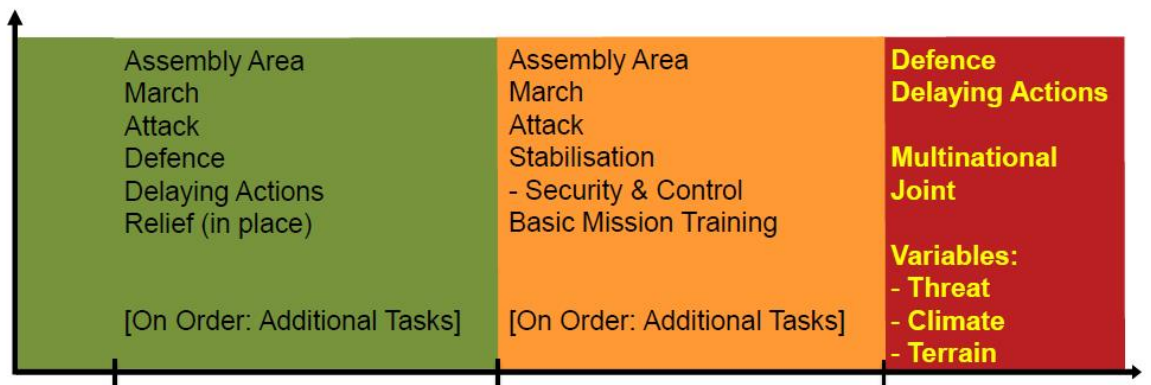
DANISH DEFENCE

2014.01.14

ARMY OPERATIONAL COMMAND
DENMARK

TRAINING CONCEPT CONTENT

DANISH DEFENCE

2014.01.14

ARMY OPERATIONAL COMMAND
DENMARK

HIGH READINESS TRAINING PERIOD 3

Purpose:

To enable individual soldiers and units to manage tasks within unit formation and within the Full Spectrum of Threats

Content:

- Offensive and stabilising operations
- Combined Training
- General Mission Training

DANISH DEFENCE

2014.01.14

ARMY OPERATIONAL COMMAND
DENMARK

HIGH READINESS TRAINING PERIOD 4 (STANDBY PERIOD)

During the Stand By period the units conduct the necessary training, required to maintain their level of proficiency.

In addition the Units participate in large exercises in order to be able to:

- Maintain their Readiness Category
- Deploy to a mission area
- Work within a Joint and Multinational framework.

DANISH DEFENCE

ARMY OPERATIONAL COMMAND
DENMARK

BASIC TRAINING CONSCRIPTS

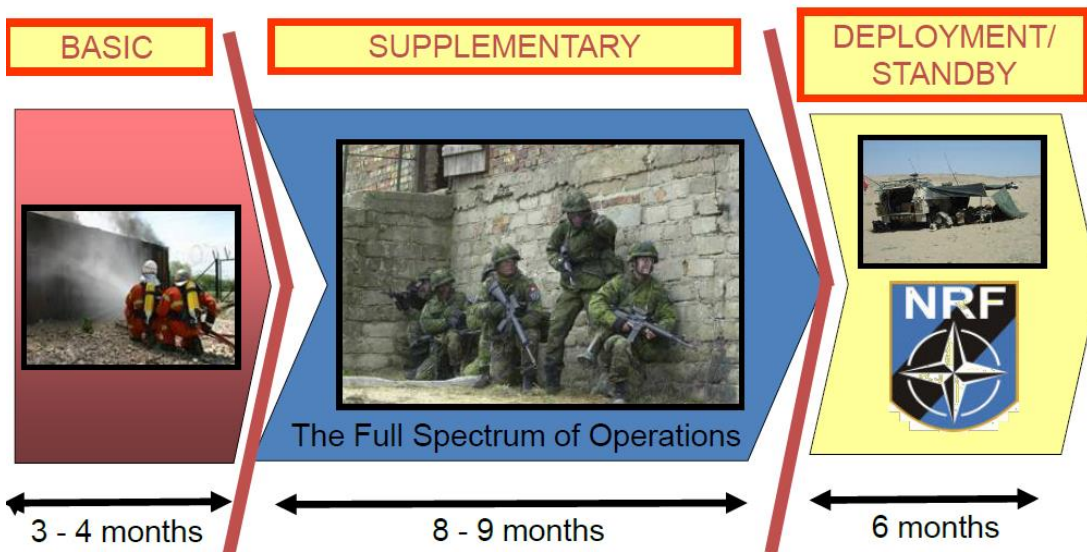

2014.01.14

ARMY OPERATIONAL COMMAND
DENMARK

SUPPLEMENTARY TRAINING FROM CONSCRIPT TO REGULAR

Princip: "TRAIN AS YOU FIGHT"

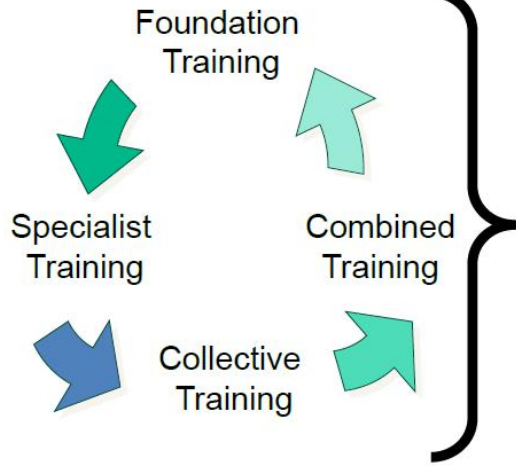
2014.01.14

ARMY OPERATIONAL COMMAND
DENMARK

REGULAR FORCES

18 months cycle:

Standby Period

International Operations

Princip: "TRAIN AS YOU FIGHT"

ARMY OPERATIONAL COMMAND
DENMARK

EVALUATION AND CERTIFICATION

REINTEGRATION

ARMY OPERATIONAL COMMAND
DENMARK

**From Battlemind
to Homemind.**

**Competence Assessment &
Job Search**

Diet and Nutrition

**Maintain Physical
Fitness**

**Maintenance of
Military Skills**

**Social
Events**

